

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1924 november 21.

320. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. .: Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Az erőszak halála

A jelek azt mutatják, hogy Olaszországban megkezdődött a fassista uralom felgöngyölítése. Pár nappal ezelőtt az óvatossá, a mérsékelt, a harcokat kerülő, a viharok elől elvonuló Giolitti támadott rá élesen Mussolini uralmára s most Turati, a szocialista a Matteotti-per tárgyalásának megkezdésére jósolja meg a fassista uralom bukását.

Ugy látszik, hiába követte Mussolini Marcutio tanácsát: *ki jobbra szédült, az forogjon balra*, hiába fordult az olaszországi nagyipari vállalatok ellen, hogy a tömegek előtt elvesztett népszerűségének nimbuszát visszaszerezze, Mussolinit megfojtja az az elégedetlenség, mely őt a politika urává tette. „Ki kardot ránt, kard által vesz el” — ezt a krisztusi ígét sírfeliratul lehetne írni minden erőszakos uralom fejfájára.

Erőszakkal lehet uralmat megszerezni, de uralmat megtartani nem lehet. Hiába öltöztetik az uralom őreit talpig vasba s hiába szegezik az uralom ellenfelei ellen a törvény erejét. Soha még az erőszak uralmát senki nem tudta úgy megszervezni, hogy az állandó maradjon. Minél több a vas, a lánca, a bilincs, annál hamarabb omlik össze — talán az erőszak eszközeinek önsulya alatt. A vas a cementtel a legállóképesebb materiát adja: a vasbetont, az új építészeti anyagát, a teherrel, faggyal egyként dacolót. A vasat és cementet együtt az teszi a legnagyobb ellenállásra képessé, hogy egyformán reagálnak a hőhatásokra. A vas és az emberi lélek azonban együtt a legtörekenyebb anyagot, a legkisebb ellenállásra is képtelen materiát, a legkisebb teher alatt már összeroppanó konstrukciót adja. Aki vassal és emberanyaggal építi fel uralmát, az Jerichó falait építi fel, a kürtök harsogására is összeomlókat. Az emberi materiát a jószág melege szilárdítja meg, a vas viszont a hideg hatás alatt lesz keményebb. Mint ahogy a vizet nem lehet az olajjal keverni, épen úgy nem lehet vassal, lánccal, bilincsekkel és embertömegekkel az uralom szilárd épületét felépíteni.

Az erőszak kurzusa elmulóban van Európa felett. Amikor két diktatura állott egymással szemben Európa két felében, Clemenceau-é és Leniné, a tömegek könnyen és érthetően estek abba a csalódásba, hogy az uralomnak nincs is más eszköze, csak a meztelen erő. A háborús közszellem s a háboru utáni mentalitás a diktatura formájában élték ki magukat. Ma már össze lehet állítani az erőszak politikájának

veszteségi listáját, mert az erőszak kurzusa sokkal hamarabb bukott meg, mint ahogy a háboru véget ért s megbukott még akkor, amikor a béke vissza sem tért. Hol van Clemenceau, hol van Lenin gyilkosan kérlelhetetlen és véresen tekintetnélküli diktatúrája? Macdonaldot hiába kényszerítették politikai öngyilkosságba, Baldwin éppen olyan messze marad a reakció diktatúrájától, mint amennyire távol tudta magát tartani Macdonald a baloldal diktatúrájától. Párisban Herriot diktál, de a demokrácia, a népek békéjének politikáját diktálja ma is s holnap talán már Caillaux veszi át a diktálást.

Az európai közszellem megváltozása tette gyorsabbá a fassiz-

mus összeomlását s ezt az európai közszellemet is az erőszak politikájának meddősege, balsikerei, elszerencsétlenedett tervei, vérbe és nyomorba fuladt koncepciói érlelték ki. Mussolini most megindult a lejtőn. A halottak gyorsan lovagolnak s aki lejtőre jutott, az az egyenletesen gyorsuló sebesség törvénye szerint zuhan a jelen időből a történelmi múltba. S ezt az igeragózást a sors kérlelhetetlenül elvégzi mindenkivel, aki erőszakra építi fel uralmát.

Az emberiség épületéhez kötőanyagul a meglegedés malterét lehet csak felhasználni. Déva vára is leomlott, mert eleven emberi testet építettek beléje. „Ki kardot ránt, kard által vesz el”.

Háromszáztizennégy képviselőt választanak

**Az állami bizottság megállapította a mandátumok számát
A kormány összetételében változások lesznek — A német párt megkezdte a választási agitációt**

Beogradból jelentik: A csütörtöki nap politikai élete meglehetősen eseménytelen volt Beogradban. A választási harc a külső pártszervezetekben zajlik le, kint a kerületekben, ahol teljes erővel megindult a *kor-tes-küzdelem a képviselő-jelöltek érdekében*.

Pasic miniszterelnök délelőtt és délután hivatalában volt és fogadta a kormány tagjainak látogatását, akikkel különböző aktuális politikai kérdéseket beszélt meg. A miniszterelnök este hét órakor az udvarhoz ment és rövid kihallgatáson jelent meg a királynál. Az audiencia után Pasic egyenesen a lakására hajtatott.

A választásokat intéző állami bizottság csütörtökön tartotta második ülését. Minthogy elvi jelentőségű kérdések nem vártak tisztázásra, ez az ülés sokkal rövidebb és nyugodtabb lefolyású volt, mint az első.

A mandátum-aspiránsok meglehetősen idegességgel várták a mai ülés határozatát. Képviselőjelölt nagyon sok van s nem volt lehetetlen, hogy az állami bizottság redukálni fogja a kerületek számát s ezáltal csökkenteni az aspiránsok reményeit. A félelem azonban alaptalan volt. A legfőbb állami bizottságban volt belátás s nem csökkentette, hanem *kettővel felemelte a mandátumok számát*. Emelkedik a képviselők száma a metochiai kerületben, ahol 2 helyett 3, s az északdalmáciai kerületben, ahol 5 helyett 6 képviselőt választanak s azokban a kerületekben sem redukálják a képviselők számát, amelyeknek területe a határkiigazítások folytán kisebb lett, nevezetesen a két bánáti kerületben.

Az eddigi 312 képviselő helyett 314 képviselőt választanak február 8-án.

A mandátumokért való küzdelem

heveessége ezzel azonban nem igen csökken.

A pénzügyi bizottságot nem hívják össze

A feloszlott parlamentnek a törvény értelmében egyetlen szerve működik tovább, a *pénzügyi bizottság*, melynek feladata, hogy az államháztartás továbbviteléhez szükséges újabb összegeket folyósítsa a kormány számára. A Davidovics-kormány lemondása után még össze akarta hívni a pénzügyi bizottságot, s ezt azonnal indokolta, hogy *az állam kiizethesse a szállítókni fennálló tartozásait s hogy egyes állami intézmények, főleg a vasut lenmaradását biztosítsák*.

A pénzügyi bizottság elnöke Nestic Stevan ma délelőtt felkereste Stojadinovics pénzügyminisztert és Jovanovics Ljubát. A megbeszélések arról volt szó, hogy a pénzügyi bizottságot összehívják-e ülésre. Ugy a pénzügyminiszter, mint Jovanovics Ljuba megállapították, hogy *a pénzügyi bizottságnak nincs semmi tárgyalni valója, ennél fogva összehívása felesleges*.

Ez az elhatározás nemcsak azokra az érdekeltekre nézve kellemetlen, akiknek követelésük van az államtól, hanem súlyos helyzetbe hozhatja a vasutat és a postát is. Ugy a közlekedési, mint a postai ügyi minisztériumnak szüksége van anyagbeszerzés céljaira újabb hitelekre.

Rekonstruálják a kormányt

A kormány rekonstrukció kérdése még mindig élénken foglalkoztatja a radikális-pártot. A kormánynak az a terve, hogy az üresedésben lévő tárcaakra horvát, vagy szlovén politikusokat nyerjen meg miniszterekül, akik Horvátországban, vagy Szlovéniában sikerrel vehetnék fel a választási harcot.

Erre való tekintettel valószínűleg kisebb jelentőségű változások lesznek a kormány összetételében. Egyes miniszteri tárca gazdát cserélnek.

A szociáldemokraták önállóan vesznek részt a választáson

A jugoszláviai szociáldemokrata-párt elhatározta, hogy *a választásokon önállóan vesz részt* és más pártokkal nem köt kompromisszumot. A párt legközelebbi manifesztumot bocsát ki, amelyben kifejti a párt programját. A jelöléseket az egyes kerületi szervezetek fogják megejteni. A pártválasztmány optimisztikusan ítéli meg a párt választási esélyeit és arra számít, hogy a Vajdaságban 5-6 mandátumot fog szerezni. A párt bizik abban, hogy Horvátország, Szlovénia és a Szerémség ipari centrumaiban is tud mandátumot szerezni. Dr. Szekulics Milán az eddigi szubotici szociáldemokrata képviselő elhatározta, hogy *nem vállal újabb jelöltséget*, azonban a párt választmánya ragaszkodik személtvéhez és így előreláthatólag ismét őt fogják jelölni.

A német párt megkezdte a választási akciót

A német párt vezetősége Zemunban dr. Kremling Lajos pártelnök elnöke alatt ülést tartott, melyen a következő határozatot hozta:

A pártvezetőség sajnálattal látja, hogy a parlament feloszlása következtében a sürgős és fontos törvényjavaslatoknak egész sora — mint amilyen a rokkantak segélyezéséről, a nyugdíjak felemeléséről, a korrupció üldözéséről, az árvízkarosultak segélyezéséről, az állampolgárság megszerzéséről, a rendkívüli hitelek szabályozásáról elkészített javaslatok — nem válhatott törvénnyé. A pártvezetőség elhatározta, hogy *a német párt az új választásokon az ország minden németek lakta területén elvileg önálló listával a párt megalakításakor megállapított és jóváhagyott program alapján vesz részt. A jelöléseket a kerületi szervezetek javaslatai alapján a kerületi bizalmi férfiaknak december hó 7-ik napjára egybehívott értekezlete fogja megejteni*. A pártvezetőség a legnagyobb bizalommal néz a választások elé, mert bizik abban, hogy a német lakosság a választásokon tanúságot fog tenni a nemzeti pártjához való törhetetlen ragaszkodásáról.

Davidovics Montenegróban

Davidovics Ljuba, a demokrata-párt elnöke csütörtökön este Montenegróba utazott, ahol Podgoricában és más községekben népgyűléseken és konferenciákon fog résztvenni. A demokrata-párt Davidovicsot listavezetőnek lépteti fel a montenegrói kerületben és így Davidovics, előreláthatóan Beogradban, Podgoricán és Krusevácon lesz listavezető. Davidovics zagrebi jelölésétől végleg eltekintettek, a ljubljani jelölés tekintetében még nem történt döntés. Ha jelölik Ljubljánban, akkor a kruseváci jelöléstől vissza fog lépni.

Zsidó főbiztos, akivel a zsidók nincsenek megelégedve

A Népszövetség múlt hónapi tárgyalásai során Sir Herbert Samuel a brit birodalom palesztinai főbiztosa titkos ülésen tett jelentést eddigi munkásságáról. Ebből a jelentésből most szívérogynak ki egyes érdekes részletek, amelyekből kiderül, hogy a főbiztos működésével főképpen a zsidók nincsenek megelégedve. Ez annál meglepőbb, mert Sir Herbert Samuel nemcsak zsidó, de vallásos zsidó is...

Amikor az angol kormány 1920 elején főbiztossá nevezte ki, Palesztina arab és keresztény lakossága fel volt háborodva. Főképpen az arabok agították vehemensen a »zsidó főur« ellen, mondván, a zsidó Samuel csak a zsidók érdekében fog kormányozni s tulajdonképpen azért jön Palesztinába, hogy ebből az országból zsidóországot csináljon.

Ennek az agitációnak meg is volt a hatása, Sir Herbertet rendkívül bizalmatlansággal fogadták. Kormányzói munkáját lépten-nyomon megnehezítették és ahol csak lehetett, az arabok a passzív rezisztencia taktikáját követték. Anglia alkotmányt adott Palesztinának, de az arabok bojkottjukkal lehetetlenné tették az alkotmányos gépezet munkáját, semmiféle szavazásban, vagy választásban nem vettek részt s így a palesztinai alkotmány holt betű maradt.

Sir Herbert Samuel ezért megtett mindent, hogy az arabok rokonszenvét megnyerje. Az angol kormány éppen akkor nevezte ki Sir Herbertet, amikor Jeruzsálemben az arabok megtámadták a zsidókat. Ebben az időben — 1920 április havában — Ronald Storrs volt a katonai kormányzó. Az ő parancsára katonák zárták el a zsidónegyedét s így a zsidó légió szabadságon levő katonái nem siethettek hirtorsosai segítségére, sőt Jabotinski Vladimirt, a zsidó légió megalapítóját husz évi tevénytárra ítélték, mert megszervezte Jeruzsálemben a zsidó önvédelmet.

Két hónappal később érkezett meg Jeruzsálembé a zsidó főmegbizott, aki minden várakozás ellenére se büntette meg a pogrom előkészítőit, hanem az összes zsidóellenes hivatalnokok állásait maradtak, sőt a jeruzsálemi mufti, aki a cionisták legnagyobb ellensége, még magasabb hivatalt kapott.

Richmond — aki szélsőséges antiszemita — Samuel politikai titkára lett s az is maradt 1924 elejéig.

Rövidesen újabb pogrom volt, amely után a zsidó főmegbizott elrendelte, hogy további intézkedésig több zsidó nem vándorolhat be Palesztinába. Azonban nemcsak a zsidók bevándorlását nehezítették meg, de a bevándoroltak letelepedése elé is nagy akadályokat gördítettek, földet pedig éppenséggel nem adtak nekik ingyen. Míg az araboknak a Jordán völgyében minden további nélkül átadták az állami földeket, a zsidók egy hektárt sem kaptak.

Az arabok mégis állandóan izgatnak Herbert Samuel ellen. Arab küldöttségek jártak Mekkában, Rómában és London-

ban s minden elképzelhető vádat emeltek a »zsidó főur« ellen.

Az igaz, hogy Sir Herbert külsőségekben nem tagadja meg zsidó voltát. Így például zsidó ünnepeken ünnepélyesen a templomba vonult, rendőrsztagok nyargaltak előtte s utána rendőrök vitték az imakönyvet, a templomban pedig hangosan rebegte el a zsidó imákat. De amikor elmúltak az ünnepek, ismét angol politikus lett, aki hűségesen végrehajtotta az angol kormány politikáját, amely őt esztendőn keresztül abból állott, hogy a palesztinai arabokat — Hedzsaszra, Irakra és a többi mohamedánoklakta angol tartományra való tekintettel — minden elképzelhető módon kiemelni kell.

Átszervezik Subotica város tisztviselőkarát

Helyettes-polgármester: Rajcsics Sándor — Főjegyző: Vukics Ferenc

A suboticei radikális pártszervezet kebeléből néhány nappal ezelőtt — mint megirtuk — egy hattagu bizottság alakult, amely többnapos tanácskozás után összeállította azoknak a városi tisztviselőknél névsorát, akiknek kicserélését a radikális párt kívánatosnak tartja. A bizottság ezzel egyidejűleg megjelölte a jelöléseket a megüresedő állások betöltésére. Gyorgyevics Dragosláv főispán mind a két névsort személyesen vitte Beogradba, hogy a belügyminisztériumban előterjeszse. A belügyminiszter teljesítette a suboticei pártszervezet kívánságát és az új tisztviselőket kinevezését Gyorgyevics főispán már magával is hozta Subotica-ra, míg az elbocsátásra kijelölt tisztviselőknél eddig csak egy részét cserélték ki. A többi elbocsátandó tisztviselő kicserélése a napokban fog megtörténni.

A belügyminisztérium eddig a következő tisztviselőket nyugdíjazta: Dr. Orcsics Lázár főjegyző, Létmányi Miklós főpénztárnok, Márisz András rendőrkapitány, Szárics Tamás adóellenőr, Sárcevic Miklós adótiszt, Kolonics Béla városi állatorvos, Peics T. Márk alszámvevő, Mukics József irodatiszt, Damjanovic Jakab adótiszt, Huszta Ferenc, Mukics Jakab rendőrbiztosok, Janács Matej jegyző, Bácsévics Péter

rendőrkapitány, Gyorgyevics Miodrag helyettes rendőrfőkapitány, Ivkovic Ivandekics Lázár rendőrfőkapitány, Piukovic Jakab irnok.

A belügyminisztérium kinevezte Vukics Ferenc volt rendőrfőkapitányt főjegyzőnek, Rajcsics Sándor bankigazgatót alpolgármesternek, Jakovljevic Obradot, adófőnöknek, Pesics Vladimir volt rendőrfőkapitányt helyettes rendőrfőkapitánynak, Jaramazovic Kálmánt főpénztárnoknak, Krnyájszki Milivojt helyettes pénztárnoknak, Prodánovic Mladent rendőrfőkapitánynak, Vidakovic János eddigi adófőnököt árvaszéki elnöknek, Dunajev Tihamot, Budanovic Mátét adóellenőröknek, Sztosics Vladimirt rendőrfőkapitánynak, Sztankovic Sándort és Sztójánovic Nebanját alszámvevőknek, Bibity Nikolt rendőrfogalmazónak, Neradzics Stevánt rendőrbiztosnak, Bulyovics Szilvesztert, Pantovics Nikolt és Seicsics Gergelyt adótiszté, Vojnic Zelics Andrást adótiszté, Sztankovic Pétert adótiszté, Miatov Tódort főispáni titkárrá, Didánovic Gorcsát rendőrfőkapitánynak, Blázics Györgyöt rendőrfőkapitányi ranggal detektívőnökké, Gyukics Mihályt irodatiszté, Markovic Dusánt és Katancsics Józsefet irnokokká.

Az újonnan kinevezett városi tisztviselőket csütörtökön letették a

hivatali esküt Malagurszki Albe polgármester kezébe és pénteken már átveszik hivatalaikat elődeiktől.

Malagurszki Albe polgármester kijelentette a Bácsmegyei Napló munkatársának, hogy amint a belügyminisztérium részéről kinevezett tisztviselők átvették hivatalaikat, megkezdik azoknak a tisztviselőknél a kicserélését, akik fölött a polgármester rendelkezik.

Báró és színész

Gyilkosság — Kettős öngyilkosság?

Győrből jelentik: Berényi Mariska, a győri szintársulat kedvelt fiatal tagja és báró Propr Árpád, a város éjszakai életének ismert alakja, a színész lakásán október 17-én éjjel megmérgezték magukat. A rendőrségre jelentés érkezett, hogy a színész lakásában valami történt. A kiszálló rendőri bizottság a lakást lakattal felnyitatta. A földön eszméletlenül feküdt Berényi Mariska, az ágyban ugyancsak eszméletlenül báró Propr Árpád. Mindkettőnek a száján égési sebek. A rendőrorvos megállapította, hogy mérgezés történt, még pedig valami maró méreggel. Még mindketten éltek. Beszállították őket a kórházba, ahol megállapították, hogy Propr Árpád állapota életveszélyes.

A rendőri nyomozás már a délután folyamán kiterjeszkedett a kettős öngyilkosság minden részletére. Megállapították, hogy Berényi és Propr éjjel tizenegy óráig együtt voltak a vendéglőben, majd hazamentek Berényi Mariska lakására. A lakásban nem gyújtottak világosságot, de bizonyos, hogy körülbelül hajnali öt óráig ébren voltak. Ezt a szomszédok kétségtelenül megállapították. Öt órakor elcsendesedett a lakás és azóta a bentlők nem adtak magukról életjelet.

A szomszédok úgy tudják, hogy Berényi Mariska és Propr között az utóbbi időben nézeteltérések voltak, sőt tanuk vannak arra is, hogy az éjjel folyamán igen heves jelenet játszódott le köztük. Teljes világosságot a rejtélyes öngyilkosságra még nem lehetett deríteni, mert eddig egyiküket sem lehetett kihallgatni.

Metamorfózisok

1. A revolver

A különféle metamorfózisokról annyit olvastam már, hogy befájdult a fejem. Ismerem az összes népmondásokat, mi lesz halála után az emberből, tudom, hogy sok kötni való gazember nemeszívű polgártársunkká válik, mihelyt kiadta párdiát, tökéletesen versfaragók egyesítik a róluk irt nekrológokban a nagy költő minden tehetségét, — ezek ismert és unalmas dolgok, akárcsak a pártok. Ott is vizagztalhatatlannak olvasom az özvegyet, aki a legjobb, leg-hűségesebb férjét siratja, pedig egész életében mást sem csinált, csak fiatal emberekkel vizagztaltatta magát. Jó előre, Istenem, hogy tudtak azok vizagztalni.

Azokat a metamorfózisokat azonban, amikről alább értekezem, én fedeztem föl, vagy legalább is én hozom nyilvánosságra. Állandóan kutatom a lélektan motívumokat anagban, állapotban egyaránt, sok részlet még ma is érthetetlen előttem, azért tapasztalataimat közprédára bocsátom, hátha a nyomdokaimon haladók tovább bogozzák a rejtélyt.

Igenis, kérem, itt van a revolver, ez a kis fegyver, amellyel az emberek szeretik magukat agyonlőni. Az öngyilkosok túlnyomó része komoly szándéku és nem szórakozásból bocsátja homlokába a golyót. Vannak elszánt ifiak, akik két ujjuk közé fogják hönuk alatt a bőrt, kihúzzák amennyire tudják s úgy lövik keresztül. Két lyuk támad a bőrükön, mégse halnak meg, legfőbb megijesztenek egy borszívű kis-asszonyt. De én nem ezekre gondolok, hanem a halálos elszántságukra, akik

előbb anatómiai tanulmányokat végeznek s a technika tökéletes vívmányával viszik diadalra akarataikat.

Az az utolsó öntudatos perc lehet a legboldogabb. Micsoda jó abban az érzésben veszteni el az öntudatot, hogy néhány perc múlva nem leszek s aki hátramarad, az tegye be az aítót, mert könnyen megfázhat ebben a hűvös időben az öngyilkos. (Amiként hogy a híres Juhász asztalosmester is azzal alánta Szegeden a koporsóit:

— Az én díjfalomat megvék, mert ettől nem kap a halott grünpánt, mint az ércoporsóban.)

Már most: Az emberek a legjobb Browningokkal lövik agyon magukat. Arra jön a rendőrség, fölveszi a jegyzőkönyvet meg a revolvert, az első az irattárba, az utóbbit a bűnügyi muzeumba helyezi. És itt következik a nagy metamorfózis. Láttam már több ilyen muzeumot, valamennyi csodás gyűjteménye az okori, meg a kezdetleges pisztolyoknak. Még hóvasat is találtam köztük, elültöltött s olvan öblüt, mint egy manzsetta. A kakasuk külön volt a legtöbbszor kiállított plymouth-kakasnál, épp csak hogy nem kukorékol. Mit mondják? Chanteclair valósággal törpe csirke ehhez a kakashoz képest, amely egymaga elég hozzá, hogy kézitásában kivégezzen valakit.

Browningot ellenben egyet sem találtam. Leltárszerűen megvolt annyi revolver, ahány öngyilkos, azonban a természetnek valami játékos szeszélyéből átalakultak. Nyilván a fölöttünk álló hatalom műve ez, aki haragszik az öngyilkosokra és el akarja feledtetni a formáját is az életet kiöltő gyilkosok közt.

Van azért mégis valami, ami szünet kihallgatni.

ütött a fejembe.

Ismerem egy lakatoslegényt, akinek nem tellett finom belga holmira, stájerre legkevésbé, ez egész közönséges mordállyal végezte ki magát. Az ő pisztolya is a bűnügyi muzeumba került s — képzelték! — a pisztoly nem változott át Browninggá. Ott van most is.

2. A nyul

Ezt nektek mesélem el, csintalan kis csibém, még pedig a nyusziról, aki egész nyáron át vidáman torkoskodik a mezőn, csak ilyenkor kezd félni a vadásztól. Nem is a vadász az ő igazi ellensége, hanem róka, aki keveset törődik a törvénnyel, mert akkor eszik nyulpecsenyét, amikor megkivánja.

Nyuzsi mama hiába mondja a kölkeinek, maradjatok a vackotokban, ne dugjátok ki az orrotokat, — a rossz fiókák nem hallgatnak a jó szóra, elcsavarognak hazulról.

Egyszer csak nagy szerű látvány tárul elébe valamelyiknek. Jön egy piros ruhába öltözött maskara, hatalmas zászló lobogtat, csupa tréfa meg ötlet. Csodálatos szépen táncol, a kis nyuzsi annyira megbámulja, hogy tátva felejt a száját. Bukfencet is vet, aztán sántikál, mintha megütötte volna a lábát, közben vargalászik, tótágast áll, — elképzelhetetlen nagy gyöngöröség ez, a nyuzsi oda van az örömtől. Már hozzá is ért a piros pojáca, csapkod a zászlójával, lefekszik a füre és olvan szelíd, mint a mese. A nyuzsi is egyre bátrabb lesz, — hiszen pompás ez az új cimbor! — játszik vele, elkergetőznek hosszasan.

— Hát én most hazamegvek, — mondja most a pojáca.

— Gyere el holnap is, — kéri a

nyul.

— Legfőbb az öcsédért, — feleli a róka. (mert azt hiszem, kis csibém, hogy ráismertetek eddig is), azzal derékon kania a nyuzsit és viszi magával pecsenyének.

Nyul-anvó, hazatérőben, látja a gyermekrablót és keserves sirásra fakad. Hátsó két lábára áll, a szája pedig úgy mozog, mint akit nagy indulat zaklat. Így sir a nyul. Hosszu fülével int bucsut: Isten veled, Tarlócska, téged se látalak többé soha.

A nyul szemében az az elegáns halál, ami a vadászat éri. Tudja, hogy egyszer meg kell halnia, de boldogan csöppögteti szive vérét a hóra: nem róka ette meg.

— Nem mulok el végképpen, emlékem örökké él. Husomból ugyan gombóc-sírkövekkel szegélyezett pecsenye lesz, de a bőrből cilindert csinálnak s azt hivatalnok urak viselik, valahányszor deputációba mennek a miniszterbácsihoz fizetésrendezés tárgyában.

A legfőbb ambíció azonban mégsem ebben nyilvánul meg. Oh, már hogyan is nyilvánulna! Amikor a nyuzsiról mesélek, el kell árulnom, hogy ő is éppolyan hű, akárcsak az ember, aki látszatokra helyezi a fősulvt és szereti megtéveszteni a maga személye körül a világot.

A nyuzsi ugyanis csak addig nyuzsi, amíg él. Mihelyt meghal, előlép, még pedig a lelki élet valami különös perverzisége következtében fölveszi a legnagyobb ellensége nevét. Azt hiszik, kis csibém, hogy tréfálok? Fszemben sincs. Járjátok be a divatszűcsök boltjait, anvakatok is igazol s en-szemetekkel látjátok, hogy a sok nyulat ott már — rókának nevezik.

Bob.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Az erdélyi szászok vezére, Hans O. Roth, nyilatkozott a kisebbségek helyzetéről. »A jelenlegi politikai életben — mondotta — a kisebbségek legsúlyosabb problémája: az iskolakérdés. Az állam nyelvének, mint kötelező külön tárgyat, a középiskolák minden osztályában való tanítása ellen *elvileg* semmi kifogásunk nincs és nem is lehet, mert ez az eddigi szokásoknak is megfelel. A román nyelv tanításának mértéke azonban nem lépheti túl a külön tárgy tanítási határait. Ebben a kérdésben az összes erdélyi kisebbségek ugyanazt az álláspontot képviselik: az iskolai vitában Erdélynek egy régi, történelmi jogát fogják védeni, az a jogot, amelyet nemcsak mint nemzeti kisebbség, hanem régebben mint államalkotó elem teljes meggyőződésből vallottunk. Az erdélyi kisebbségek összes parlamenti és egyházi képviselői ebben a nagyfontosságú és felelősséggel járó dologban *együttessen fognak sikereszárlni*, hogy a felekezeti oktatás szabadságát és autonómiáját megvédjék.«

A csehszlovák diákszövetség most tartotta rendes évi kongresszusát. Az egyik delegátus — prágai — javaslatot terjesztett elő, hogy a szövetséget szélesítsék ki: a magyar és német diákokat is vegyék fel a tagok sorába. A javaslatot hosszabb vita után 144 szavazattal 65 ellenében elfogadták. A prágai Lidové Listy a kongresszusról írt referátumában megjegyezte, hogy a javaslat: nemzeti gyalázat, amiért megérdemelné a diákszövetség, hogy az állam megvonja tőle a szubvenciót.

Aradon a napokban folyt le az erdélyi zsidók kongresszusa, amelyen az iskolakérdésben is fontos határozatot hoztak. Elfogadták Vértés dr. temesvári kiküldöttnek azt az indítványát, hogy a kongresszus követelje a kormánytól: az iskolafenntartó hűközség állapítsa meg mindenütt, hogy felekezeti iskolájában milyen nyelven tanítsanak. »Az erdélyi zsidóságnak — mondotta a vita során Schütz Henrik aradi delegátus — anyanyelve a magyar, ahol lehet, ragaszkodnunk kell tehát a magyar nyelvű tanításhoz. A kormány előtt rá kell mutatnunk, hogy a mi anyanyelvünk nem jiddis, nem héber; a mi gyermekeinket magyarul akarjuk taníttatni, mert csak magyarul értenek és magyarul beszélnek.« A kongresszus végül elhatározta, hogy deputációt küld Bukarestbe, amely az erdélyi zsidók iskolaköveteléseit Anghelescu miniszter elé terjeszti.

Az erdélyi zsidók ragaszkodása a magyar nyelvhez régóta szálla a bukaresti sovíniszta lapok szemében. Az »Infratirea« meg is írta, hogy irredenta és államellenes cselekedetnek tekinti, hogy az erdélyi zsidóság magyarul beszél és művelődik. Ha valaki zsidó — érvelt a bukaresti lap — beszéljen héberül vagy románul, de ne tüntessen magyarságával. Könnyű beszéd — republikánsok vissza az erdélyi magyar lapok —, csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy gondolja ezt »Infratirea«. A zsidóság, ha érdekli, azért ír, beszél és olvas magyarul, mert ez az anyanyelve és mert a békeszerződéssel és az új határokkal egyidejűleg fiziológiailag más nyelvet nem kapott. Nem politikából ragaszkodik magyarsághoz, nem is a román állam és a román nyelv ellen tüntet, hanem nyelvi adottsága folytán azon a nyelven művelődik, amelyet simán, zavartalanul megért. Az anyanyelvén.

A romániai Magyar Párt belső ellentétéről nyilatkozott az erdélyi magyarság egyik vezetője. »Azt lehetne mondani — mondotta —, hogy szomorú jelenség, ha a Magyar Párt belső életében viták élesednek ki. Azonban akár szomorú, akár nem, bizonyos, hogy természetesen jelenség, ami miatt egyálta-

lánban nem kell elkedvetlenedni. A kisebbségi sors csak most nehezedett ránk, erre az utra alig néhány éve indítottak el, új csapásokat kell nemcsak választanunk, hanem kitaposnunk. A kisebbségi politika alapelveit kellett magunk között tisztázni; a politikai mozgalmak vezérkarát kell kiválasztanunk. A kisebbségi élet szabadságai eléggé korlátozottak ahhoz, hogy mindezt

gyorsan ne tudjuk elvégezni. Amikor pártelnököt, pártvezért állítunk a politikai mozgalom élére, nem lehet csodálkozni azon, hogy vita indul meg. S mivel más nyilvános fórum nem áll a megnyilatkozások számára rendelkezésre, a sajtó végzi el ezt a feladatot. A vitának célja azonban az kell hogy legyen, hogy ne gyöngítsen, hanem a legerősebb eredmény alakuljon ki.«

Megválasztották az új osztrák kormányt

A szociáldemokraták tüntetése az új hadügyminiszter ellen

Bécsből jelentik: Több mint kétheti kormányválság után csütörtökön délelőtt ült össze a nemzeti tanács, hogy megválassza az új kormányt. A miniszteri névsor felolvasását nagy csendben hallgatták végig, csak amikor a névsorolvasó *Vaugoin* hadügyminiszter nevéhez ért, kiabáltak közbe:

— **Katonák sintérje! Monarchista! Pfuj!**

A szavazások alkalmával kilencvenegy szavazat esett a főválasztmány által ajánlott miniszteri listára, hatvan pedig ellene. Amikor az elnök kihirdette az eredményt, *Ramek* kancellár felszólalt és kijelentette, hogy a keresztényszocialista párttal egyetértőleg elfogadja a megválasztást.

Az új miniszterek ezután a szövetségi elnök előtt letették az esküt.

A magyar földművelésügyi miniszter vallomása a kiviteli panamákról

Az Eskütt-pör tárgyalásának második napja

Budapestről jelentik: Az Eskütt-pör csütörtöki tárgyalását délelőtt háromnegyed tizenegykor nyitotta meg *Törek* tanácselnök. *Weisz* Ödön védő kérte a bíróságot, hogy Eskütt a bíróság által tegnap felolvasott irataiban foglaltakat kiegészíthesse. Az elnök a kérést elutasította azzal, hogy a vádlott önként lemondott arról a jogáról, hogy a törvénytől való mentesítésben részesüljön. Most már csak akkor és arról beszélhet Eskütt, amiről a bíróság kérdezi fogja. Eskütt felállt és mondani akart valamit, de az elnök leintette.

Mayer János földművelésügyi miniszter vallomása

Az elnök ezután megkezdte a tanúk kihallgatásait. Elsőnek *Mayer* János földművelésügyi minisztert hallgatta ki. A miniszter elmondta, hogy Eskütt nem tartozott a minisztérium státusába és ott semmiféle hatásköre nem volt.

Az elnök: A kiviteli ügyek intézésébe befolyt-e excellenciád?

Mayer János: Egyáltalában nem folytam be. Ezekről az ügyekről igyekeztem magam távol tartani. A pártkörben egy alkalommal *Mesko Zoltán felháborodva fakadt ki az ellen, hogy Eskütt visszaéléseket követ el a minisztériumban.* Másnap szóltam Nagyatádnak, aki ideges lett, becsengette Esküttet és felszólította, hogy tisztázza magát. Eskütt a következő napon Zákány Gyula egy nyilatkozatával igazolta magát. Nagyatádi hitt Esküttnek. Nem lehetett őt eltávolítani a miniszter mellől. Csak később határozta el magát Nagyatádi Eskütt eltávolítására, de akkor már megvolt a botrány.

A kiviteli engedélyekről *Mayer* földművelésügyi miniszter a következőket mondotta vallomásában:

— Ha az ember kikelt abban az időben az ágyából, már reggel hat órákor zaklatják kiviteli engedélyért. Ha autóbá szállt az ember, ha kocsi, ha villamosra, ha gyalog ment emberek, tömegek támadták meg az embert, mind kiviteli engedélyt akartak, csapatok rohantak meg. Végre megmondottam a titkárnak, hogy kiviteli ügyben ne engedjen be hozzám senkit. Az emberek mégis a legfurfangosabb módokat eszelték ki, hogy beüthessenek hozzám. Így jutott be hozzám *Somaruga* bárónő is, aki szintén szállítani akart.

Az elnök: Volt-e ebben az ügyben szerepe Esküttnek?

Mayer János: Nem tudom.

Boronkay ügyész: Amikor excellenciád felelősségre vonta Eskütt Lajost, excellenciád is arra a meggyőződésre jutott-e, hogy Eskütt eljárása korrekt? Tény-e az, hogy Nagyatádi Szabó István is többször vizsgálatot indított Eskütt ellen és az egyiket éppen excellenciád vezette.

Mayer János: Én mondtam, hogy konkrét adatokat hozzanak Eskütt ellen, de konkrét adatokat nem hoztak, nem állott módomban vele szemben eljárni. Hogy Eskütt milyen inkorrekt volt, az csak letartóztatása után tűnt ki, akkor láttam, hogy kivel dolgoztunk mi együtt a minisztériumban.

Az ügyész: Sürgethette-e Eskütt a miniszter tudtával az ügyosztályok akták elintézését?

Mayer János: Nem hiszem, hogy Eskütt tudta volna az osztályokat kényszeríteni az akták sürgős elintézésére. A visszaéléseket Eskütt így követhette el. Annál a titkárnál, ahol a referensek gyűltek össze, aktákkal a hönök alatt várták a referensek, míg a sor rájuk kerül. Elreferálták ügyeiket a miniszternek, az elreferált aktákat a miniszter azután kiadta az irodának. Az irodából a tisztázott akták ismét visszakerültek, ekkor Eskütt láthatta, hogy ki kapott kiviteli engedélyeket, ki nem. Miután a tisztázott akták hozzakerültek, kiment Eskütt a városba azokhoz, akikről tudta, hogy engedélyt kaptak, értesítette őket arról, hogyha ennyit és ennyit adnak neki, megkapják az engedélyt. A félrevezettek adtak és másnap örömmel látták, hogy tényleg megkapják az engedélyt. Így zsarolta Eskütt az embereket.

Eskütt kérdései a miniszterhez

Amíg a miniszter beszélt, Eskütt az öklével hadonászott, többször felugrott, majd megint visszaült a helyére, úgy, hogy az elnök figyelmeztette, hogy viselkedjék nyugodtan. Amikor a miniszter befejezte vallomását, Eskütt így szólt:

— Kegyelmes uram, ön azt mondotta, hogy konkrét panaszokat ellenem nem hoztak fel, nem tudott ellenem eljárást indítani. Arra teszek választani, hogy értesítették-e önt is arról, hogy én rendelkezhetem a miniszter ur autójával?

— Az autóval csak a miniszter ur rendelkezhetett — válaszolta *Mayer* János.

Eskütt: Terjesztettek-e az ön osztályára egy kimutatást arról, hogy Eskütt ennyit és ennyit autózott és ezt kifogásolták is?

Mayer János: A kimutatásra nem emlékszem, de emlékszem, hogy az autózásairól beszéltek.

Eskütt gépirónője

Marközy Ilona írógépkezelőnő, aki Eskütt mellé volt beosztva, hallgatta ki ezután a bíróság. Vallomásában előadta, hogy Nagyatádi sohasem adott Esküttnek hivatalos aktákat elintézés végett. Amikor Eskütt feltűnő eleganciával kezdett öltözködni, Nagyatádi megkérdezte tőle, hogy miből telik neki az elegáns ruházatkodásra. Eskütt erre azt felelte, hogy apja küld neki pénzt.

Közben indultos szóváltás keletkezett Eskütt és a tanu közt. Az elnök Esküttet rendreutasította.

Marközy Ilona még elmondta, hogy Eskütt mindenáron be akarta mártani Nagyatádi vejét. Eskütt pénzt ígért a tanunak, hogy Nagyatádi veje ellen vallion.

Hegy rendőrtanácsos a nyomozásról tett vallomást. Az elnök megjegyezte, hogy Eskütt a rendőrségen és a vizsgálóbíró előtt is védte Nagyatádit és csak később fordult ellene.

Orovo Zsigmond védő bejelentette az elnöknek, hogy Eskütt hátrafordulva *megfenyegette*. Az elnök erre erélyesen rendreintette Esküttet.

A délutáni tárgyalás

A délutáni tárgyaláson folytatták a tanúk kihallgatását. *Pintér* Gergely azt vallotta, hogy kiviteli engedélyért folyamodott, de *Eskütt* kijelentette, hogy addig nem kapja meg, *amíg pénzt nem ad a pártkasszájának*. A pénzt azonban mégsem fizette ki és az engedélyt azért rendesen megkapta.

Eskütt: *Pintér* állítása nem felel meg a valóságnak, mert ő is lefizette a panama-pénzt *Tömösi* Angela után.

Márton János zalánegyei kisgazda a következő tanu, aki egy rendőrkapitány részére kért kiviteli engedélyt. Nagyatádi — vallotta — azt mondta neki, amikor ez ügyben felkereste, hogy az engedélyket nem ő adja, hanem tárcaközi bizottság. Később hallotta, hogy az illető rendőrkapitány hajlandó a pártkasszába bizonyos összeget juttatni, de *erre Nagyatádi kereken elutasította*.

Eskütt megjegyezte, hogy *Márton* nem mond igazat, mert nem is beszélt Nagyatádival.

A bárónő...

A bíróság ezután báró *Somaruga* Valdemárnét hallgatta ki. Elmondotta, hogy állatkiviteli ügyben fent járt a minisztériumba. Az ügyosztályon kijelentették, hogy az engedélynek semmi akadálya nincs, *kérvényét később mégis elutasították*. Ekkor Esküttől fordult, aki kijelentette neki, hogy az engedélyért *illetéket kell fizetni, állatonként ezer koronát*. Jó — mondotta — de adnak-e róla nyugtát. Eskütt azt mondta: *azt nem*. Bement Nagyatádihoz, elmesélte neki a dolgot és *a miniszter szörnyen fel volt háborodva*.

A tanúk megesketezése előtt a védők azt indítványozták, hogy *előbb hallgassák ki a többi vádlottakat is*. A bíróság az indítványt elutasította.

Ezután *Jeckel* Frigyes miniszteri titkár mondotta el, hogy mikép történt a kiviteli engedélyek kiadása, majd Eskütt kérte a bíróságot, hogy *betegségére való tekintettel oldják fel a vizsgálati fogság alól*. A bíróság Eskütt kérését elutasította.

Internálótáborokat állít fel a román kormány

Védekezés a politikai összeesküvések ellen

Bukarestből jelentik: Az Adeverul megbízható információk alapján közli, hogy a kormány, a *belső helyzet konszolidálása érdekében, rövidesen új rendszabályokat léptet életbe.*

A kormány mindenekelőtt azt tervezi, hogy a kivételes törvények szelint azokat az egyesületeket és szövetségeket, amelyek egyes személyek élete és vagyona ellen merényleteket készítenek elő, kivesszi az esküdtbíró-ságok hatásköre alól és a *rendes szakszabályok elé utalja.* Az ilyen szövetkezésekben való részvételt a legsúlyosabban: *5-10 évi elzárásal fogják büntetni.* Ugyanez a büntetés sújtja azokat is, akik nemzetközi szervezetekkel lépnek összeköttetésbe, amelyek forradalmat vagy az államforma megváltoztatását célozzák. A kormány erélyes rendszabállyal gátat kíván állítani az olyan propagandának is, amely a katonaságot vagy az állami alkalmazottakat köteleységük megszegésére igyekszik rávenni. Ebből a célból valószínűleg még ezen a héten a hadügyminiszter utasítást ad ki a katonai parancsnokságoknak.

Az igazságügyminiszter a kormány utasítására törvényjavaslatot készít *internálótáborok felállításáról.* A törvényjavaslatot pénteken vagy szombaton a parlament elé terjesztik.

A szubotocai kerületnek ötvennyolcezer választója van

Harmincezerrel szaporodott a választók száma — A pártok választási esélyei

A választási előkészületek már valamennyi pártban megkezdődtek. A pártok számvetését azonban nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a legutóbbi választások óta lényegesen megváltozott a szubotocai kerület választótömegeinek összetétele. *Amíg a legutóbbi választáson még csak 28.000 választója volt a szubotocai kerületnek, addig a választói névjegyzékek kiigazítása és a magyar választók tömeges felvétele folytán a választásokon már 58.000 választó járulhat az urnák elé.*

Igy a szubotocai kerületben harmincezerrel szaporodott a választók száma és ezt a többletet elsősorban az időközben választójogot nyert magyarok adják. Valamennyi járásban lényegesen megnövekedett a választók száma, különösen azonban a topolai járásban és a Tiszamentén, ahol a legnagyobb számban vannak a magyar nemzetiségű választók.

A legutóbbi választásokon a szubotocai kerületben a radikálisok három, a bunyevácok két és a szocialisták egy mandátumot szereztek. A radikálisok remélik, hogy ezt a három mandátumot meg tudják tartani. A Szubotocai város és járás részéről — amelyhez Bajmok, Riggyica és Béreg is hozzátartozik — egészen biztosan számíthatnak mandátumra, mert ebben a járásban a tavalyi választásokon a radikálisoknak 2500-nál több szavazatuk volt, a bunyevácok csekélyszámu szavazataival szemben. A szállási járásban azonban csak 889 szavazat jutott a radikális listára, a bunyevácok 2000 és egynéhány szavazatával szemben. A radikális-párt egyrésze ebben a járásban akarja jelölni a zemljodilska-csoport jelöltjét. A radikális-párt Manojloviics-frakciója viszont a listán az első helyeket akarja biztosítani, miután dr. Manojloviics Vladislavlának az az álláspontja, hogy Szubotocai elsősorban bunyevác-város és ezért az elsőb-

séget a párt bunyevác-gazda-csoportjának kell biztosítani.

A bunyevácok választási esélyei is egészen bizonytalanok még, mert egyelőre az sincs tisztázva, hogy a párt az ellenzéki pártokkal közös listán vesz-e

részt a választásokon. Valamennyi párt a legnagyobb figyelemmel kíséri a magyar párt állásfoglalását, mert a magyar választók szavazatai fogják eldönteni a szubotocai választókerületben az erőviszonyokat.

Januárban kezdődnek a francia-orosz tárgyalások

Herriot a Vatikán elleni politikájáról

Párisból jelentik: A kamara külügyi bizottságának ülésén, amely Loucheur elnöklésével folyt le, Herriot miniszterelnök beszámolójában több figyelemreméltó közlést tett. Kijelentette, hogy köszönettel tartozik a de Monzie elnöklésével kiküldött bizottságnak, amely a francia érdekek érvényesítésével készítette elő a szovjet elismerését. *A francia és az orosz kormány közt január 10-ikén kezdődnek a tárgyalások Párisban.* Megállapította, hogy Franciaországnak nincs szándékában beavatkozni az orosz ügyekbe s ennek megfelelően hasonló magatartást követel a kormány a szovjet részéről is.

A vatikáni nagykövetség megszüntetésére vonatkozóan kijelentette Herriot, hogy ebben az elhatározásában *semmiféle szektalizmus sem vezette,* mert a

pápa joggal tiszteletet érdemel mindazoktól, akik megbecsülik az eszményeket, nézete szerint azonban a *vallási kérdéseket el kell választani a politikától.* Ezzel a ponttal kapcsolatban megjegyezte, hogy az államtanács hatáskörébe tartozik annak a kérdésnek eldöntése, hogy Elzász-Lotharingiában érvényben maradjon-e a konkordátum s a kormány ehhez a döntéshez fog igazodni.

A továbbiakban a miniszterelnök azt mondta, hogy a szovjetkormány elismerése által egy pillanatig sem akar befolyást gyakorolni az angol választásokra. *Tiszára a véletlen műve volt,* hogy a szovjetkormány válasza az angol választások előestéjén érkezett meg a Quai d'Orsayra, ebből tehát nem lehet következtetést levonni.

A láthatatlan asszony gyilkolt . . .

A zentai gyógyszerész gyilkosa a bíróság előtt — Az orvosszakértők szerint közveszélyes örült a gyilkos — A bíróság elmeegygintézetbe utalta be

Abban a különös gyilkossági bűnpörben, amelyet csütörtökön tárgyalnak a szubotocai törvényszéken, a vádlott mellett ott állt egy láthatatlan asszony, aki mindenütt jelen volt és mégis sehol sem lehetett megtalálni, akinek szavára gyilkos fegyver által egy ember élete pusztult el. Végre megtalálták a láthatatlan asszonyt: a bomlott agyu gyilkos agyában.

Lukics Ljubomir, 33 éves cukorkagyári munkás volt a vádlottja ennek a bűnpörnek és a vád az volt ellene, hogy *Glücksthal* Zoltán dr. szentai gyógyszerészt ez év július 12-én megfontolt szándékkal lelötte.

A büntetőtanácsban Pavloviics István törvényszéki elnök elnökölt és a tanács tagjai Stárceviics Mátó és Milasinoviics Bránkó törvényszéki bírák voltak. A közzéadott *Vasziljevics* Liuba dr. államügyész képviselte, védő *Kellert* Benő dr. ügyvéd. Fegyvertelen börtönőr vezeti be a vádlottat, kezénél fogva, mögöttük szuronyos őr jön. Kistermetű, sovány az arca, kifejezéstelen kék szemével a semmibe bámul. Az elnöki emelvény közelében pillanatokig ijedten forgolódik, míg megállítják. Aztán nyugodtan áll, mereven a fal felé szegezi tekintetét.

Pavloviics István elnök tíz órakor nyitja meg a tárgyalást és kérdést intéz a vádlotthoz, aki hirtelen az asztalhoz lép és vastag, rózsaszínű papírcsomót nyújt át az elnöknek.

— Ezt még át kell adnom — mondja. Terjedelmes *védőirat,* a megszólítás: *»Kegyes bíró ur!«*

A kérdésekre így felel: *Lukics* Ljubomirnak hívják, *harminchárom-harmincnyolc éves,* pravoszláv vallású, cukorkagyári munkás, négy elemi végzetű, a háboru alatt internálótáborban volt.

— Bűnösnek érzi magát? — kérdi az elnök.

— Bűnösnek érzem magam, — kezdi vallomását — éppen olyan bűnös vagyok, mint ők öten. *Nikolics* rendőrfőkapitány, a *járásbíró,* *Glücksthal* Zoltán, *Glücksthal* Andor és az asszony, aki által hipnotizáltak. Andor ur hipnotizált Böresök Lajoséknál és egy éve *vagdaliák a testem,* erőszakkal . . . remegtetnek . . . itt kell hogy legyen az az asszony . . .

Amíg ezeket mondja, karjait ki-

tárja és könnyezve néz a mennyezetre. Majd a karia lehanvatlik és így folytatja:

— Most elmesélem. Kilencszázhuszonkettőben kerültem *hozzájuk,* négy hónap mulva hipnotizáltak, port adtak, hogy ne érezzem, nem is tudtam mindjárt. Egyszer dolgozom *a műhelyben és beszélék valakivel, de nem tudom, hogy kivel. Reggel is hallom, hogy valaki beszél hozzám . . . annyira látj, égett, a lábamat is vagdalták, sántítani kezdtem . . . vért vettem . . .*

A továbbiakban meglehetősen összefüggően elmondja, hogy panaszkodott *Glücksthal* Zoltánnak és kérte, hogy *ne vagdaliák tovább.* Meg is fenyegette, hogy feljelent a főkapitánynál és beveri az ablakot, mert muszáj igazságot tenni. Egy este összevesztek, kijelentette, hogy *nem állat* és ezt nem tűri tovább. Noviszadra ment, ahol csokoládét árult. *De az a nő minden lépését nyomon követte.*

— Milyen az a nő? — kérdi az elnök.

— *Nem tudom,* közelebb kell hozni, *a gépet is,* amivel rángatja a testem és *visszatart engem a szótól. Itt van Szubotocán, állandóan velem, a szaga az ételben van.* Most is itt van a teremben.

Noviszadról is — folytatja a csodálatos vallomást — ötször utazott *Glücksthalhoz* Szentára és kérte, hogy hívja vissza a nőt. *Nikolics* főkapitánynál és a járásbírónál is jelentést tett, de ezek *ráfogták,* hogy *bolond* és kórházba tették. Bár *teljesen józan,* Beogradba szállították megfigyelésre, azután begyömöszölték egy bolondházba, ahol őt ápoló volt, de egy sem mondta, hogy bolond. *Glücksthal* Zoltán megfizette az orvost, így az nem hitte el, hogy őt vagdaliák és rángatják, pedig az a nő itt is vele volt. Levelet írt a szentaj főkapitányhoz, aki a levelet is visszaküldte megfigyelésre. Végre a rokonság kiváltotta a bolondházból. Ezután *Szentára* ment és bittel beverte *Glücksthal* három ablakát. Itt megelégedetten nevet.

Elnök: Miért verte be az ablakokat?

A vádlott: Hogy legyen egy kiindulópont és *kezdődjön meg az itélkezés köztünk.*

Amikor elnök figyelmezteti, hogy

fogja rövidebbre a mondanivalóját, a vádlott erélyesen tiltakozik:

— *Nem lehet ugrani,* mindent sorjában kell mondani. A jegyzőkönyvvezető kisasszony meg fog bocsájtani — mondja udvarias meghajlással.

— Mert az a nő fertőzőbajba kevert — folytatja — mégegyszer elmentem a főkapitányhoz és bejelenttem, hogy ezt nem tűröm tovább, hanem *revolvért veszek.* A kapitány huszonöt bittel fenyegetett és kitoloncolt Szentárról. *Spültben* kaptam munkát, de nem maradhattam, az a nő nem hagyott. *Zagreba* menekültem és vettem egy browningot. A *szubotocai* állomáson találkoztam *Glücksthal*tal, amikor elutazott, mondtam a nőnek: *»Meni te is vele.« De nem ment.* Én másnap utaztam Szentára, de nem mertem kiszállni a vonatból, mert az a nő figyelmeztetett, hogy várnak a csendőrök. A hidnál is csendőrök voltak, *Kikindán* is, *Becskereken* is. Mindenütt csendőrök vártak. *Becskerekéről* visszautaztam és azt mondtam a nőnek: *Lesz, ami lesz! A szentai állomáson óvatosan kikerültem a csendőrt, bementem a városba, be egyenesen a Glücksthal patikájába.*

— *Ott ült Glücksthal Zoltán, mellette az apósa. Elsütöttem a revolvért . . .*

— Miért lőtt rá? — kérdi az elnök.

— Mert két és fél évig erőszakkal vagdalták a testem. Az *asszony, Nikolics* kapitány és a *járásbíró.* Most is metélnék . . . bíró ur, *legyen kegyes, tiltsa meg . . .* Hagyják abba . . . Büntesse meg őket . . .

— Sajnálja-e a tettét?

— Én annyit szenvedtem, nincs nálam szájalom. *Be kell idézni azokat is.* Nem tudnám mégegyszer megtenni, de abban a vagdalásban, abban a rángatásban . . .

A vádlott itt egész testében remegni kezd és leül a vádlottak padjára. A börtönőr csillapítani igyekszik.

Az izgatott vádlott lassan lecsillapodik és még néhány halk szót mond üldözőiről. Ezzel véget ért a vádlott kihallgatása.

Ezután dr. *Perazsics* és dr. *Jermics* törvényszéki orvosok terjesztik elő szakvéleményüket, amely szerint *Lukics Ljubomir a tettét teljesen beszámíthatatlan állapotban követte el.* A vádlott *üldözési mániában szenved,* amely olyan erős befolyást gyakorolt akaratára, hogy revolvért vett és képzelt üldözőjét megfosztotta életétől. Minihogy a vádlott közveszélyes, elmeegygintézetbe kell szállítani.

Ezzel a bizonyítási eljárás befejezést nyert.

Dr. *Vasziljevics* Liuba államügyész indítványozza, hogy a vádlottat, mint közveszélyes elmebeteg, helyezték el állami elmeegygintézetben.

Dr. *Kellert* Benő védő hozzájárul az ügyész indítványához.

Ezután a bíróság meghozza határozatát, melynek értelmében *Lukics Ljubomirt,* mint közveszélyes örültet a *Zagreb* melletti *Stenievác-i elmeegygintézetbe fogják szállítani.*

A vádlott szótlanul veszi tudomásul a bíróság határozatát, majd később uira arra kéri az elnököt, tiltsa meg üldözőinek, hogy őt bántsák. Az elnök berekeszti a fő tárgyalást, a börtönőrök elvezetik a vádlottat.

Közkívánatra még szombatig tartunk próbamosásokat

a Liffa mozi udvarában mindennap d. n. 3 órakor.

Okvetlen hozzon mindenki magával szenteses fehérneműt. A készülék (Reformátor) ára 150 dinár, melyet rögtön a helyszínen meg is vehet.

Terhelő vallomások a bombamerénylők ellen

Megkezdődött a bizonyítási eljárás — A vádlottak hozzátartozóinak ingadozó vallomása

Két tanu felismerte Márffyban az Erzsébetvárosi Kör bombamerénylőjét

Budapestről jelentik: A bombamerénylők bünpörének esütörtöki tárgyalásán megkezdtek a bizonyítási eljárást az Erzsébetvárosi Kör elleni merénylet ügyében. Az első tanu Rosenauer Károly vasuti művezető előadja, hogy a vele egy műhelyben dolgozó Masirevics János gyári munkás a bombamerénylet napján betegét jelentett, majd később elmondotta, hogy Kasnyikot látta a bombamerénylet estéjén a Dohány-utcában. Masirevics János, a következő tanu vallomásában azt hangoztatja, hogy nem emlékszik semmire, amit Rosenauer mond.

Az eltűnt Kasnyik nővéreinek vallomása

Az eltűnt Kasnyik János nővére Kasnyik Anna a következő tanu. Elmondja, hogy fivére mindig otthon tartózkodott esténként, mert az ötödik gimnáziumot végezte magánúton és szerzetesnek készült.

Az elnök: Tud arról, hogy mit csinált eltűnése napján?

A tanu: Hétfőn reggel rendes időben munkába ment, hazajött, tanult, aztán elment egy könyvért. Azóta nem látuk, csak április 31-én láttuk, amikor kifogták a Dunából Adonynál.

Az elnök: Mi lehetett az oka az öngyilkosságának?

A tanu: Nagy kimerültség, nem bírja az agya a tanulást.

Kiszely védő kérdi most a tanut: — Tud-e arról, hogy barátságban volt Márffyval, tagja volt az ébredőknek?

A tanu: Nem volt tagja.

Az elnök: Legfeljebb nem tud róla. Arra nem tehet esküt, hogy nem volt tagja, csak arra, hogy tudomása szerint nem volt.

A tanu: Tudnom kellett volna róla.

A védők kérésére a tanut megeskették, majd Kasnyik másik nővérét Kasnyik Máriát hallgatják ki, aki ugyanolyan vallomást tesz, mint huga és hangsúlyozza, hogy fivérének nem voltak otthon műszerei.

Kiszely: Mit találtak Kasnyiknál, mikor a Dunából kifogták?

A tanu: Egy igazolványt.

Kiszely: Lehet, hogy egy levelet is találtak?

A tanu: Nem lehet, mi ott voltunk az agnoszkálásnál.

Kiszely: Valóan tehát a rendőri nyomozásnak az az állítása, hogy egy levelet is találtak a zsebében?

A tanu: Valóan, én ott voltam.

Az elnök: Az a gyanu merült föl, hogy az ön fivére résztvett a bombamerényletben. Tud erről?

A tanu: Csak akkor hallottuk már, amikor eltemettük, az újságokban is olvastuk.

Az elnök: Azóta kivel beszélt ön ezekről a dolgokról?

A tanu: Csak a detektívekkel.

Az elnök: Nem kereste fel senki és nem befolyásolta?

— Nem, — válaszolta a tanu.

Az elnök: Önnek természetesen érdeklében áll, hogy fivérének kedvező színtüntesse itt fel, de ön esküt tesz, hogy igaz, amit vall és vallomásában semmit el nem hallgat. Erre figyelmeztetem.

A védők kéri a tanu megesketését, amit a törvényszék el is rendel.

Payer plébános Radóról

Radó nagybátyját, Payer István plébánost hallgatják ki ezután tanuként.

— Radó az unokaöcsém — kezdi vallomását a plébános.

Az elnök figyelmezteti a plébánost, hogy a törvény szerint ilyen esetben

nem kell vallomást tennie.

— Vallomást akarok tenni — válaszolja a plébános. S azzal kezdi tanuvallomását, hogy Radó hibája az volt mindig, hogy nem szerette az igazat megmondani, dicsekvő természetű volt, lösködő, aki olyan dolgokat is a magának vándikált, amit nem követett el. Könyvekből egész regényeket állított össze és ezek hőségé önmagát tette meg. Amikor nálam lakott Ujpesten, különféle kihágásokat követett el.

Az elnök: Mit említett főtisztelendő urnak a fiv az Erzsébetvárosi Kör bombamerényletére vonatkozólag?

A tanu: Én egy alkalommal az íróasztalnál ültem, a fiv mellettem állott, újságot olvastam. Egyszerre csak megszólalt: »Marosi segéd ur tudna erről a dolgról sokat beszélni.« A bombamerénylet után a fiv két hétre eltűnt tőlem.

Az elnök: A rendőrségen a főtisztelendő ur azt mondotta, hogy öccse kijelentette, pontosan tudja kik voltak a tettesek és Marosi ismeri az ügy minden részletét.

A tanu: Ezt nem mondtam.

Az elnök: Volt oka eltüntetni unokaöcsét a Marosival való barátkozástól?

A tanu: Nem találtam erre okot.

Az elnök ismerteti Payer plébánosnak a rendőrséghez intézett beadványait, amelyekben elpanaszolta, hogy egy alkalommal Radó őt is és a saját édesanyját le akarta löni. Egy másik beadványban a plébános védelmet kért Marosival szemben, aki megrontja unokaöcsét és kérte Marosi letartóztatását.

— No látja a főtisztelendő ur — mondja az elnök — mégis volt valami oka, hogy eltüntse Marositól az öccsét.

— Igen, megvolt az ok — felelt most már a tanu.

Radó puskája

Ulain: Emlékszik-e arra, hogy miért szökött meg öntől a fiv?

A tanu: Azért, mert megfenyegettem. Egy nap ugyanis a konyhában elrejtve találtunk egy fegyvert.

Az elnök: Mikor volt ez?

A tanu: Körülbelül....

Az elnök: Nem körülbelül kérem, tessék nagyon vigyázni.

A tanu: Eltűnése előtt történt, nagypénteken vagy nagyszűtörtökön. Unokaöcsém azt mondta, hogy a fegyvert az ébredőktől kapta. Alaposan megfenyítettem és értesítettem a rendőrséget.

Az elnök: Miért látogatta meg főtisztelendő ur öccsét a rendőrségen?

A tanu: Aggódtam érte, hogy valami baja történt.

Az elnök: Anyira jó dolga volt, hogy állítólag a rendőrség pénzeit is, mint a védelem bizonyítant akarja.

Ulain: Külön kosztot és cigarettát is kapott.

A tanu: Amikor én láttam, meg volt törve. Amikor először kérdeztem, azt felelte, nem bántották, második kérdésre azonban azt mondták, hogy igen.

Hindu védő: Hogyan készült a rendőrségi jegyzőkönyv? Főtisztelendő ur azt mondotta, hogy az abban foglaltak nem felelnek meg a valóságnak.

Az elnök: Az a kérdés, felolvasták-e és aláírta-e ön?

A tanu: Nem olvasták fel.

Az elnök: Miért írta akkor alá?

A tanu (zavartan): Aláírtam.

Az elnök: Elég helytelen volt! Furcsa, hogy ilyen intelligens ember nem tudja, hogy mi lehet ennek a következménye.

A védők kéri a tanu megesketését,

az ügyész ellenzi, mire a bíróság Payer plébánost ingadozó vallomása miatt nem esketi meg.

Radó édesanyjának vallomása

A következő tanu özvegy Radó Józsefné, született Payer Teréz. Vallomást akar tenni. Majdnem szóról-szóra azt vallja fiáról, amit Payer plébános.

Az elnök: Mondta-e a fia, hogy miért szökött meg s ki csalta el?

A tanu: Nem mondta.

Az elnök: Nem értem, miért mondotta akkor maga a rendőrségen, hogy Marosi csalta őt el Csehszlovákiába. Mondta, vagy nem mondta ezt?

A tanu: Nem mondtam.

Az elnök (tovább idézi a rendőrségen tett vallomást): »És mondta azt is nekem, hogy ha ő beszélni akarna, sokat mondhatna az erzsébetvárosi merényletről.«

A tanu: Nem mondtam.

Az elnök (felmutatja a rendőrségi jegyzőkönyvet): Ez az ön aláírása?

A tanu: Igen, de tessék engem meghallgatni.

Az elnök: Majd meghallgatjuk. Önt is jenyeggették?

A tanu: Én abban a lelkiállapotban nem tudtam azt sem, hogy mit beszél.

Az elnök tovább ismerteti a tanunak a rendőrségen tett vallomását, amiben az van, hogy a fia rettegett Marositól, aki állandóan lakása körül ólálkodott, a fia nem mert az uccára sem menni egyedül, annyira félt, azért, mert Marosi rossz utra akarja őt vinni és ő az oka annak is, hogy megszökött.

A tanu: Kérem, olyan lelkiállapotban voltam, mikor azt mondták, hogy a fiamat el akarják tenni láb alól.

Az elnök: Mit gondoltak, ki akarja eltenni láb alól?

A tanu: Azt is mondták, hogy valakit már eltettek láb alól, a Dunába dobták.

Az elnök tovább ismerteti Radónénak a rendőrségen tett terhelő vallomását, amelyben foglaltakra az asszony nem akar emlékezni.

Marosit lépteti az elnök a bírói emelvény elé. Marosi kijelenti, hogy az asszony rendőrségi jegyzőkönyvei a rendőrség agyszüleményei. Radó édesanyja nem tudta, hogy mit írt alá.

Radónét nem esketik meg

Az asszony fia, Radó József áll most fel a vádlottak padjáról.

— Emlékszik édesanyám, hogy nézett ki a kapitány ur és a detektív?

Az elnök (Radóhoz): Jelen volt maga?

Radó: Nem. De tudom, hogy Schweinitzer kapitány és a detektívek be voltak rugva.

Az elnök (az asszonyhoz): Be voltak rugva a detektívek?

A tanu: Én nem néztem őket! Én igazán semmire sem emlékszem!

Az elnök: Akkor a többi dologra sem emlékezhettek, amiről itt beszélt. Vigyázzon kérem a szavaira, másodpercenként változtatja itt állításait. A legnagyobb ellentmondásokkal hozakodik itt elő.

Kiszely védő kérdéseire is kijelenti a tanu, hogy ő nem is tudja, mit csinált a rendőrségen, olyan állapotban volt.

Kiszely védő: Felvettek mindent a rendőrségen, vagy csak azt, amit ők akartak?

— Nem tudom, kérem — válaszolja az asszony.

Az elnök: Állandóan azt hajtogatja itt, hogy nem emlékszik már semmire. olyan lelkiállapotban volt.

Bartek védő: Feltétlen azt kell mondania itt, hogy a rendőrségi jegyzőkönyvek nem valók!

Az elnök: Hja ugy, azt kell monda-

nia! Figyelmeztetem a védő urat, hogy ez egyenes kioktatás, nem is engedem meg az ilyen kérdések feladását.

A bíróság mellőzi a tanu megesketését, ami ellen a védők semmisségi panaszt írtak le.

Terhelő tanu Radó ellen

A következő tanu Rogácsy Kálmán drogéria-tulajdonos, Marosi és Radó egykori gazdája. Elmondja, hogy Radó és Marosi között intim barátság volt.

A bombamerénylet utáni napon az üzletben beszélgetett a merényletről. Marosi figyelte a beszélgetést, közbe is szólt valamit, de nem értette. Feltétlen az volt a meggyőződése, hogy részes a bombamerénylet elkövetésében.

Az elnök: Küldött ön csomagot Radóval az Erzsébetvárosi Körbe?

Rogácsy: Soha!

Az elnök: Meg mer ön erre esküdni?

Rogácsy: Igen.

Radót szembesítik volt gazdájával. Kijelenti, hogy Rogácsy vallomása nem felel meg a valóságnak.

Az elnök: Azt is vallották, hogy Rogácsy ur fent volt a szerencsétlenség alkalmával a körben. Mire szólalt az a terem, ahol a merénylet történt?

Rogácsy: Bankettet rendeztek ott és napközben bakkoztak.

Az elnök: Valószínű az, hogy Radónak utasítása volt, hogy a csomagot a terembe vigye?

Rogácsy: Nem, kérem, nem is engedik be oda. A terembe csak igazolvánnyal lehet bemenni.

»Ez volt az!«

Elek Hugó tanu vallomására került ezután a sor. Elek elmondotta, hogy április harmadikán, mint a kör igazgatója, vacsorát rendezett. Dél előtt bement az épületbe, hogy az utolsó utasításokat megadja. A portásnak ki volt adva a parancs, hogy a zavaros időkre való tekintettel tartsa állandóan zárva a kaput és idegent ne engedjen be. Legnagyobb meglepetésére látta, hogy az ajtó tárva nyitva van. Herczeg portást a ruhatárban találta. Felcöccsögött.

— Azután bent a teremben tervezgetni kezdtünk — folytatja vallomását Elek — egyszerűen váratlanul lefőtt az idegen ember. Barna kabátban volt, felgyürt gallérral, látszott, hogy két-három napja nem berylválkozott, erősen szakállas volt az arca. Az alak odajött és azt kérdezte:

— Meg lesz tartva a vacsora?

— Herczeg portás odágrólt és azt mondta:

— Igen, igen!

Az alak erre hátrafordult és gyorsan eltávozott.

Az elnök: Nézzen végig a vádlottakon, felismeri-e azt az embert, aki a Körben megjelent?

Elek végignézte a soron és gondolkodás nélkül rámutat Márffyra:

— Ez volt az!

Az elnök: Határozottan felismeri?

Elek Hugó: Igen.

Márffy ezután izgatottan kijelenti, hogy abban az időben, amikor Elek őt látni vélte, a bankban pénztárnoki teendőit végezte. A védők a tanu korábbi és mostani vallomása között ellentétet látnak és ezért ellenzik megesketését. A bíróság megesketi a tanut.

A megfenyegetett tanu

Sebestyén Ferenc tisztviselő, akit a főtárgyalás előtti napon biciklis emberek megfenyegettek, elmondja, hogy a merénylet délutánján az Erzsébetvárosi Kör portása egy ideggel beszélt. Amikor ő megjelent, indulatosan elzavarták.

Az elnök szembesíti Sebestyént a vádlottakkal, akik közül a tanu rámutat Márffyra és kijelenti, hogy határozottan felismeri benne azt az embert, aki a portással beszélt. Márffy bizonyítant próbálja, hogy abban az időben Megyeren volt. A bíróság megesketi a tanut.

Végül az uipesti zsinagóga elleni bombamerénylet két fiatalkoru vádlottját hallgatják ki, akiket a fiatalkoruak bírósága felmentett. Semmire sem emlékeznek vissza.

A tárgyalást ezután az elnök berekesztette és folytatását péntek reggelre tűzte ki.

Fraknói Vilmos meghalt

A magyar tudományos világ gyászja

Budapestről jelentik: *Fraknói Vilmos* címzetes püspök hosszú halálkészenléte után csütörtökön délelőtt egy órakor a Vöröskereszt-kórházban meghalt. A nagybeteg püspökhöz budapesti és Bécsből érkezett rokonai már az éjszaka folyamán bementek a kórházba, állapotára való tekintettel azonban a rokonokat dr. *Mutschenbacher* főorvos reggel távozásra kérte fel.

Az agónia a délelőtti órákban kezdődött meg. A beteg hőmérséklete 39 fok volt. Szívverése állandóan kihagyott. Állapota déltájban kissé javult, bár a püspök ekkor is állandóan eszméletlenül feküdt. A katasztrófa déli egy órakor következett be.

Fraknói Vilmos 1843-ban Ürményben született. Tanulmányai elvégzése után a papi pályára lépett, azonban történelmi kutatásokkal is foglalkozott. Kiváló történetíró volt és az e téren szerzett érdemei elismerésül 1870-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező taggá választotta. 1889-ben Fraknói az Akadémia másodelnöke lett. Történelmi művei közül különösen »*Pázmány Péter és kora*«, »*Martinovics összeesküvése*«, »*Hunyadi Mátyás király élete*« tűnnek ki. sokat tartózkodott Rómában, ahol saját költségén történelmi intézetet és művészhat alapított. 1903-ban a Kisfaludy-Társaság tagjai sorába választotta.

Készülődések

a szubotcai radikális-párt vasárnapi jelöléseire

A helyi politikai érdeklődés keretében messze túlhaladja az érdeklődés a szubotcai radikális-párt vasárnapi jelölő értekezlete iránt. Beograd tudósítás szerint Beogradban is nagy érdeklődéssel várják a szubotcai jelölő értekezlet állásfoglalását, amit az magyaráz, hogy dr. *Radonics Jován*, akit a kormány legszívesebben látna, mint szubotcai listavezetőt. *Pasics* miniszterelnök legbizalmasabb környezetéhez tartozik, s tudományos érdemeire való tekintettel is azt kívánják, hogy helyet foglaljon az új parlamentben.

A vasárnapi jelölés nem a magyarság ügye, s a magyarság nem is kíván állást foglalni abban a kérdésben, hogy a radikális-pártnak ki legyen a listavezetője s minden magyartól távol áll, hogy beleavatkozzék a helyi radikális-párt és egyes frakciói közti vitába. Annál kevésbé lehet ez feladata a magyarságnak, mert értesülésünk szerint a *tenforgó ellentétek kiküszöbölésére a meg-egyezés rövidesen létrejön*. Azt azonban konstatálni lehet, hogy dr. *Radonics Jován* tuós hírére és tudományos képességeire a magyarság is a legteljesebb mértékben elismeri s a szubotcai kerület minden választója elismeréssel adózik neki azért, hogy minden igazságos ügyben készséggel állt választókerületének rendelkezésére. Akkor, amikor arról van szó, hogy a radikális-párt kinek a nevével készül listáját győzelemhez juttatni. *Radonics* hívei hivatkoznak arra, hogy jelöltjük nem keresett nemzetiségi különbségeket, ha a kerület polgárainak szolgálatot kellett tennie s hogy továbbá mint igazi tudós mindig türelmet mutatott, s mint képviselő egyike volt azoknak a keveseknek, akik készséggel közben jártak, hogy az elkövetett sérelmek és igazságtalanságok orvosoltassanak.

A magyarság, ismételiük, távol áll attól, hogy szavát kívánja hallat-

ni abban a kérdésben, kik legyenek a radikális-párt jelöltjei. érdeklődéssel várja azonban, hogy a vasárnapi jelölőgyűlés akceptálja-e a türelemnek és a megértésre való törekvésnek politikáját.

A véres leszámolás

Leharapta vetélytársa orrát, aztán agyonlőtte

A torontali Izbistén *Ilics Pero* és *Bogdanov Vlada* versengtek a község legjobb lányáért, akit az egész falu a »szép Katá"-nak hívott. A versengésből győzelem, majd véres verekedés lett. *Ilics Pero* verekedés közben leharapta vetélytársa orrát. *Bogdanov Vlada* bosszút esküdött. A véres leszámolás 1922. október 23-án folyt le. *Ilics Pero*, aki azóta megnősült, pálinkát főzött otthon, amikor *Bogdanovék* sortűzet adtak le a házára. *Ilics* a lövések zajára megtölte puskáját és várta támadóit. A mikor *Bogdanovék* pár perc múlva újra *Ilics* lakása elé mentek és újra lövöldöztek, *Ilics* a kapuhoz rohant s lelőtte *Bogdanovot*, aki *holtan rogyott össze*. A belacrkvai törvényszéken megtartott tárgyaláson a vádlott és néhány kihallgatott tanu azt vallotta, hogy *Bogdanov*, amikor gyűlölet ellenségét a kapuban meglátta, revolveréből ujjabb két lövést tett *Ilicsre*, aki két méterre *Bogdanovtól* sütötte el a fegyvert, úgy, hogy *Bogdanov* kifröccsent vére pirosra festette a puská csövét is. A törvényszék a vád álláspontját tette magáévá és *Ilicset* gyilkosság miatt, a 92. § alkalmazásával *négy évi fegyházra* ítélte.

Dr. *Szekulics Milán* noviszadi ügyvéd felelőse folytán január 26-án a noviszadi tábla tárgyalta a bűnügyet és *felmentette Ilics Perót* a gyilkosság vádjáról. Harmadfokon csütörtökön tárgyalta az izbistei halálos leszámolás ügyét a noviszadi semmitőszék *Dimsics Gyuró* tanácselnök tanácsa, amely megsemmisítette a tábla felmentő ítéletét és *Ilics Perót* három évi fegyházra ítélte.

Fedák Sárít kifosztották Amerikában?

Nővérétől sürgönyileg ezer dollárt kért

Budapestről jelentik: Színházi körökben élénk feltűnést kelt az a hír, hogy *Fedák Sári* félbeszakította sikeresen indult amerikai turnéját és hazakészül. A hír óriási meglepetést keltett, mert *Fedák Sári* amerikai turnéja még nem ért véget és dec. 5-ig még szerződészerű kötelezettségei vannak. A hír annál nagyobb feltűnést keltett, mert *Fedák Sári* nővére *Fedák Irén* szerdán délután kábelsürgönyt kapott ezzel a tartalommal:

»*Hódossy és Vajda* mindenemből kifosztottak. Küldjél azonnal ezer dollárt. *Sári.*»

Hódossy és Vajda két ügynök, akik *Fedák Sárít* rábírták, hogy az Antoniban aratott sikereit Amerikában gyűmölcsöztessen. Lehetséges, hogy valami kellemetlen afférra támadt *Hódossyval* és *Vajdával*, nem valószínű azonban, hogy *Fedák Sári*, kinek oly kitűnő összeköttetései vannak Amerikában és számos ismerőse és barátja a legelőkelőbb körökben, ezer dollárért sürgönyözzön Budapestre.

A művész nő hozzátartozói apokrifnak tartják a sürgönyt, azonban *Fedák Irén* mégis megtette a szükséges intézkedéseket, hogy ismerősei köréből a kért pénzüsszeget megszerezze. Mivel a távirat feladási helye megegyezik *Fedák Sári* jelenlegi tartózkodási helyével, hozzátartozói mégsem tartják kizártnak, hogy az valóban a művésznőtől származik.

Csütörtökön a külügyminisztériumból távirati kérdés ment a newyorki magyar követségre, hogy *keressék lel Fedák Sárít és ha szüksége van rá, a követség álljon rendelkezésére* anyagiakkal is.

Osztják a kanizsai rétét

Az új tulajdonosok felesbe kínálják a földet a régi bérlőknek

Starakanizsán, közvetlenül a város mellett, a Népkerthől a Tisza védőtöltéséig húzódik Kanizsa város 2000 holdas földbirtoka. Ez a réti föld a legjobb bácskai földekkel vetekedik, csupán az az egy baja van, hogy ha nagyon magas a Tisza, ellepi a viz s abban az évben hiába dolgozott az, aki a földet művelte, nem terem ott fűnél egyéb. Ha a területet kanalizálnák, akkor ez a veszedelem sem fenyegetne s a föld du-san fizetne az áldozatokért.

A kétezer holdas területet esztendő-kön keresztül kanizsai kisgazdák tartották bérben. A kanizsai földigénylőknek megígérték, hogy az agrárreform során ők kapják meg a földet. Az ottani rok-kantak, hadiözvegyek és árvák remélték is, hogy hozzájutnak a réti földhöz. Néhány hét előtt meg is érkezett a nov-visadi agrárhivatal három kiküldöttje, akik hozzá is fogtak a földosztáshoz. A réti földekből azonban a *kanizsai igény-lők mit sem kaptak*. Már meg is érkeztek az új tulajdonosok. Egyrésztük Bosz-niából jött, a másik részük Magyar-orozságból, Budapest környékéről. Ezek között osztják ki a földet.

Az új földtulajdonosok az ajándék-földbirtokkal nincsenek megelégedve. Már kínálják is a régi bérlőknek a földet — *felesbe*. A szegény kanizsaiak nem merik elfogadni az ajánlatot.

Károlyi birtokelkobzási pöre

Budapestről jelentik: A kuria Papp István tanácsa délelőtt folytatta Károlyi Mihály vagyonelkobzási pörének tárgyalását. Nagy Vince folytatolagos védőbeszédében azt vitatta, hogy Károlyi csak azért tárgyalt *Sonnin*nal, hogy a magyar-olasz háborút megakadályozza. 1917 március 2-án Bädenben fogadta az uralkodó Károlyit, aki kifejtette a király előtt a béke megkötésének szükségességét és a német ves élyt. Az uralkodó azt válaszolta, hogy a monarchia mindaddig, amíg ő ura kodik és amíg Czernin vezeti a külügyeket, semmiesetre sem lesz Németország vazalusa. Később úgy nyilatkozott a király Károlyinak, hogy eltökélt szándéka a háborút még 1917-ben befejezni. A későbbi folyományok során Károlyi folytatta békepropagandáját. Nem tett mást, mint a király, aki a Sixtus-levelemben lépett érintkezésbe az antant-államfőkkel.

A futaki

csendőrőrsparancsnok

bajonettjével megölt egy gazdát Gyilkosság vagy jogos védelem?

Stari-Futakról jelentik: *Szomolányi János* starifutaki lakost néhány héttel ezelőtt gyújtogatás gyanúja alatt letartóztatta a csendőrség. *Szomolányi* tagadta a vádat, mire több napi fogvatartás után szabadlára helyezték és beszüntették ellene az eljárást. *Szomolányi* kiszabadulása után feljelentést tett a csendőrőrsparancsnok ellen, akit feljelentésében azzal vádolt meg, hogy letartóztatása alkalmával veréssel és kínzásokkal akarta őt vallomá-ra bírni. A csendőrőrsparancsnok ellen meg is indult a nyomozás, aminek következtében *Szomolányi* és a csendőrőrsparancsnok közt rendkívül elmérgesedett a viszony.

A napokban *Szomolányi* az egyik korcsmában borozott. Kis idő múlva megjelent a korcsmában a csendőrőrsparancsnok is. *Szomolányi* amikor ész-revette, ittas állapotban odament hozzá és békíteni kezdte, a csendőr azonban durván ellökte magától, úgy, hogy vég-gig zuhant a földön. Amikor föltápáskodott, a csendőr kidobta az uccára. Az ittas ember megfenyegette a csend-őrt, aki utánna ment és kérdőre vonta. A továbbiaknak nem volt szemtanuja,

de pár perc múlva holtan találtak rá *Szomolányira*. a korcsma közelében. Melléből patakzott a vér. Nyomban értesítették a csendőrséget, amely meg-indította a nyomozást. A csendőrség elsősorban előállította a csendőrőrsparancsnokot, aki beismerte, hogy bajonettjével ő szurta le *Szomolányit* és azzal védekezett, hogy tettét önvédelem-ből követte el, mert *Szomolányi* késsel támadt rá.

Szemző Gyula bomba-afférja

A vizsgálóbíró Szemző ellen elrendelte a vizsgálatot

Budapestről jelentik: *Szemző Gyula*, a volt bácskai főispán, még az emléke-zetes bécsi kártyacsatái idejéből feszült viszonyba került *Lederer* bécsi nagykereskedő családdal. A feszültség egy alkalommal tettelegességben robbant ki: *Szemző*, a népes uccán inzultálta *Lederert*, aki az inzultusért lovagias elégtételt kért a bácskai földbirtokostól. Hónapokkal később az történt, hogy *Lederer* Ágost Bartenstein-Gasse 8. szám alatti palotájának kapuja alatt kora reggel bomba robbant fel, amely anyagi kárt okozott ugyan, emberéletet azonban nem sértett. A bécsi rendőrség megá-lapította, hogy a bombát *Szemző Gyula* rokona *Vojnich József* helyezte el a *Lederer*-palota kapujában, akit maga *Szemző* küldött föl Bécsbe ezzel a megbizással.

A bécsi rendőrség megkeresésére a magyar hatóságok is foglalkoztak az ügyvel, aminek következeképp *Szem-ző Gyula* szerdán megjelent *Medvés-Medice* vizsgálóbíró előtt. Kihallgatása után a vizsgálóbíró kihirdette *Szemző* előtt a vizsgálat megindítását elrendelő végzést, amely ellen *Szemző* nem jelentett be felfolyamodást.

Akit tévedésből rablónak néztek

Kéthónapi vizsgálati fogság egy talált óraláncért

Ádám Béla szubotcai lakatosmester — mint annak idején megirtuk — ez év szeptember 2-ikán a szubotcai hetiplacon találkozott *Milosevics Sztóján* Magyarországból optált szubotcai gazdálkodóval, akinek óraláncában felismerni vélte azt a láncot, amelyet 1920. nyarán *Kikinda* közelében elraboltak tőle. Ádám hasonlatosságot fedezett fel a rabló és *Milosevics* közt is és ezért *Milosevics* ellen feljelentést tett a rendőrségen. A feljelentés alapján *Milosevics Sztóján* kihallgatták és mivel sem ő, sem a felesége nem tudtak kielégítő felvilágosítást adni az aranylánc eredetére nézve, mindkettőjüket letartóztatták és átadták az ügyészségnek. Egy hónappal később *Milosevics* szabadon bocsátották, *Milosevics* ügyét pedig csütörtökön tárgyalta a szubotcai törvényszék.

A főtárgyaláson *Milosevics Sztóján* tagadta, hogy ő követte el a bűntényt és utlevelével bizonyította, hogy mint optált 1923. május 10-ikén jött át Magyarországról a rablás idején tehát nem tartózkodott Jugoszláviában.

*Milosevics Sztóján*é, akit tanuként hallgattak ki, a lánc eredetére nézve azt vallotta, hogy azt egy szerelmes pár hagyta náluk az ágyban és többé nem jelentkeztek érte. Karagdzsicseva-ucca 22. szám alatti lakásuk egyik szobáját ugyanis beszálló vendégeknek ki szokták adni.

Ádám Béla kihallgatása során nem állította határozottan, hogy a lánc az övé és hogy *Milosevics* rabolta ki, csak azt jelentette ki, hogy a vádlott nagyon hasonlít a rablóhoz.

A bíróság rövid tanácskozás után *Milosevics*et bizonyítékok hiányában felmentette és nyomban szabadlára helyezte. Az ítélet jogerős.

HIREK

En megsértelek és te bocsánatot kérsz!

Micike azzal jött haza az iskolából, hogy:

- Kibékültem Nusival.
- Hát össze voltatok veszve?
- Igen.
- Szép dolog, min vesztetek össze?
- Nusi kiszedett a zsebemből minden és utánam dobtá.
- Az anyus tűnődve nézett a kislányára. Zavaros volt a dolog.
- Hogy szedett ki mindent?
- Csakugy.
- Hol?
- Hát otthon, náluk.
- Mit kerestél te náluk?
- Hát a tisztelendő bácsi azt mondta, menjek fel és mutassam meg neki a leckét, mert beteg volt.
- Na és mikor te vendég voltál náluk, ő megsértett?
- Csak azt írta fel egy papírra, hogy »Mici számár« és én is fel akartam írni, hogy »Nusi számár« és ő nem engedte, mindent kiszedett a zsebemből és én akkor el akartam jönni és ő utánam hajította és azt mondta: »örök harag«.
- Ő mondta?
- Hát persze, mindig ő szokta mondani.
- Nem értem, várj csak, kislányom: Te elmentél hozzájuk vizitbe, ő téged megsértett és mégis ő mondta, hogy örök harag?
- Igen.
- Na és hogy békültetek ki?
- Hát én ránevettem és ekkor ő is rámnevetett és azt mondtam, »miért nevetesz, már nem haragszol?« És azt mondta, nem.
- De ha ő sértett meg, akkor neki kellett volna bocsánatot kérni!
- Ő nem szokott.
- De ha téged megsértenek, miért kérsz te bocsánatot?
- Hát én nem tudom megállani... Én nem szeretem, ha rám haragúznak... Inkább haragudjak?
- Az anya tágra nyílt szemmel nézett a kislányra, aki durcásan vonogatta a vállát s felbiggyesztette a szájacskáját. Elszégyelte magát s nem tudott mit mondani a gyerekeknek: nem volt lelke hozzá, hogy arra biztassa, hogy kegyetlen legyen.
- Ez furcsa, — mondta s valóban furcsának találta, hogy egy leány ilyen önérzettel legyen: de talán ez a jó, ő nagyon sokat szenvedett az önérzete s keménysége miatt.
- Mászor is összevesztetek már?
- A gyerekek legyintett:
- Minden másodnap.
- És min?
- Hát ha én nem hagyom magam bántani, akkor már megsértődik és azt mondja, örök harag.
- És te hagyod magad bántani?
- A gyerek nem tudta mit mondjon.
- Én nem hagyom!...
- Ne is hagyj. Ne engedj magaddal packázni. Ki hallott ilyet, hogy téged megsértenek és te kérsz bocsánatot.
- Nusival így van.
- Hogy van?
- Hát ő azt megmondta, hogy »én foglak megsérteni és te fogsz bocsánatot kérni!«
- Az anyának szemeszája elállt.
- Akkor felpattant az apa a dívánról, ahol félálomban hevert s nevetve szólt:
- Nagyon jó.
- Nem jó, — mondta a felesége — soha nem tudnék bocsánatot kérni, ha nem vagyok sértő!... Még akkor se, ha én vagyok a sértő!...
- A férje puhán, kövéren állott s tünynán mosolygott:
- Te nem: de én igen.
- S megcélította a gyerek állacskáját.
- Mert ez így van az életben: vannak emberek, akik sértenek s vannak, akik bocsánatot kérnek... Soha nem

tudod elérni, sem kegyetlenséggel, sem hidegséggel, hogy én bocsánatot ne kérjek, tehetsz, amit akarsz addig, amíg imádlak...

— Ne csipjen, — mondta az asszony s egészen belesápadt, minden idegszála fájt az agyvelejéig, az ura olyat szorított a balkarján, talán még most is kék a helye. — Milyen hazug — mondta szédülve és halkán —, nagyon fáj... Ez az a jószág...

A kislányára nézett, aki nagy, kerek szemekkel nézett rájuk s nem értette, mi történt; ő azonban arra gondolt, hogy ez a gyerek még helyette is bosszút áll valaha valakin... a férfiakon: mert ez ismeri a bocsánatkérés gonosz jószágát... Mórlicz Zsigmond

Kinevezték Bácsmegeye és Novisad főispánját. Novisadról jelentik: Novisadra megérkezett a belügyminiszter leirata, amely szerint a kormány Novisad város főispánjává Szliepcsevics Milánt, Bácsmegeye főispánjává pedig Petrovics Milivoj vármegyei alispánt nevezte ki. Egyidejűleg a belügyminiszter Szretykovic Milán főispánt nyugdíjazta.

Starakanizsa új rendőrfőkapitánya. Starakanizsai jelentés szerint a belügyminiszter Starakanizsa rendőrfőkapitányává Gavanszky Jován nyugalmazott bajai városi főjegyzőt nevezte ki. Az új rendőrfőkapitány a napokban veszi át hivatalát.

A Népszövetség kizárással fenyegette meg Romániát. Bukarestből jelentik: A Cuvantul című újonnan alapított napilap tegnapi száma szenzációs hírt közöl. Jelentése szerint a Népszövetség, miután legutóbbi teljes ülésén 22,658,138 aranyfrankban megállapította jövő évi költségvetését, felszólította Romániát, hogy rendezze a Népszövetséggel szemben fennálló tartozásait, mert máskülönben egyszerűen ki fogja zárni a Népszövetség tagjai sorából.

Meggyilkolták, mert a fiát védte. Novisadról jelentik: Lengyel Mihály és Mészáros András petrovoselói legények egy leány miatt bírokra keltek. Valaki közben értesítette Mészáros apját Mészáros Antalt, hogy Lányi megölte a fiát. Az öreg Mészáros erre botot vett és megkereste Lengyelt, aki ép a kocsmából jött ki barátaival, amikor az öreg ember felelősségre vonta, hogy miért ölte meg fiát. A szóváltásból tetlegesség lett és a verekedés hevében a Lengyel társaságában levő legények egyike, Pataki Pál egy kocsioldallal úgy fejbe vágta Mészáros Antalt, hogy az két hét múlva behalt sérüléseibe. A novisadi törvényszék Gomirac-tanácsa csütörtökön kezdte tárgyalni az ügyet és a vádlott, valamint a tanúk egy részének kihallgatása után a tárgyalás folytatását péntekre halasztotta.

Baldwin megfenyegeti Oroszországot. Londonból jelentik: Az angol kormány elhatározta, hogy jegyzéket intéz Oroszországhoz, amelyben kifejti, hogy az angol kormány meg van róla győződve, hogy a Szinovjev-levél valódi. Felszólítja az orosz kormányt, hogy a kommunista propagandát elsősorban Ázsiában szüntesse meg, mert a propaganda folytatása esetén a barátságos viszony a két állam között lehetetlenné válnék.

A magyar ellenzék a parlament előlézi a minisztereket. Budapestről jelentik: Az ellenzék a szociáldemokraták kivánságára elhatározta, hogy a választás nélkül maradt mintegy háromszázötven interpelláció miatt a házszabályok értelmében meg fogják idéztetni a Ház elé az egyes szakminisztereket.

Szarakanizsán befejezték a harmadosztályú kereseti adókvetésekét. Szarakanizsáról jelentik: A szarakanizsai adókvető bizottság befejezte a harmadosztályú kereseti- és forgalmiadókvetésekét. Az adókvetések ellen nyolc napon belül felelkezni lehet.

A novisadi Duna-híd. Novisadról jelentik: A város gazdasági, pénzügyi és jogügyi bizottsága Stefanovics Zsarkó polgármester elnökletével ülést tartottak, amelyen a hidépítéssel kapcsolatos kérdéseket tárgyaltak. A bizottság Stefanovics Zsarkó elnökletével kiküldtek egy bizottságot, amelynek tagjai: Adamovics István dr., Miroszavlevics Koszta, Milics Tivadar és Popovicki Pál. Ez a bizottság a hidépítésről részletes jelentést dolgoz ki, amely ha elkészül, összehívják a rendkívüli közgyűlést. A város határozatát egy küldöttség fogja a közlekedésügyi miniszter elé terjeszteni.

Harc a Wodianer-örökségért. Grácból jelentik: A törvényszék szerdán folytatta a Wodianer-örökség ügyében a tárgyalást. Tanuként kihallgatták Jankevitzet, a grófnő volt titkárát, aki kijelentette, hogy Ferry grófnő nem volt normális. Ezzel szemben Gross Hugó jószágkormányzó azt vallotta, hogy a grófnő teljes birtokában volt szellemi képességeinek. A tárgyalást folytatják.

Leszurták a saját kocsmájában. Mándics Vászó sándori kocsmáros szerdán este, eddig ismeretlen tettes megtámadta saját kocsmájában és két helyen megszurta. A rendőrség megindította a nyomozást. Mándicsot a mentők beszállították a kórházba. Állapota súlyos.

Hó és jég Olaszországban. Rómából jelentik: Az olaszországi időjárás tartósan mutatkozik. Rómában a hőmérséklet 0 fokra süllyedt. Az utcákat jég borítja. Firenze környékén a hegyeken tizcentiméteres hó fekszik. Perugiából 2 fok, Ferrarából és Bolognából 3 fok hideget jelentenek.

Felhívás a szuboticaí Lloyd tagjaihoz. Tudomására hozzuk t. tagjainknak, hogy elnökségünk beleegyezésével a szuboticaí helyőrség tisztikara egyesületünk helyiségeiben a »Lloyd«-ban havonként kétszer fogja megtartani a szokásos tisztii estélyeit. Az estélyekre a Tiszti Otthon vezetősége elnökségünk útján meghívta Egyesületünk t. tagjait, valamint azok családtagjait. Az első estélyt november 22-én, szombaton este 9 órai kezdettel tartják meg. A látogatás teljesen díjtalan. A Lloyd vezetősége felkéri a tagokat, hogy azok családtagjaikkal minél nagyobb számban látogassák a Lloydban rendezendő tisztii estélyeket. Manoflovics Vladislav elnök.

Halálosvégű kártyázás. A baranyai Branjinán Hoffmann, Mayer és Holmann odaváló iparosok a Folk-féle vendéglőben kártyáztak. Játék közben Mayer és Holmann összekulömböztek Hoffmannal. A nézeteltérésből verekedés támadt. Hoffmann a két partnere székekkel agyba-főbe verte. A szerencsétlen ember kitámolygott a kocsmából, de az ajtó előtt összeesett és meghalt. A vizsgálat megindult.

A sikos járda áldozata. Szentáról jelentik: Czérna Péter kilenc éves diák csütörtökön délelőtt a sikos járdán oly szerencsétlenül esett el, hogy agyrázkódást szenvedett. Állapota súlyos.

Öngyilkosság. Novisadról jelentik: Vaseji Mária novisadi Damjanics-uca 17. szám alatt lakó lány szerdán megszökött a kórház vengeri osztályáról, ahol ápolták és csütörtökön szublimát-oldattal megmérgezte magát. Súlyos állapotban szállították be a kórházba. Tettének okára vonatkozólag megtagad minden felvilágosítást.

Ki a tolvaj? Szentáról jelentik: Perkó Sámuel staribecsei templomi énekes néhány nappal ezelőtt feljelentést tett a sentai rendőrségen Borosgyevi János sentai vasuti portás ellen, akit azzal gyanúsított, hogy az alatt, amíg a váróteremben aludt, kilopta zsebéből aranyóráját. A rendőrség megindította a nyomozást, azonban nem merült fel bizonyíték Borosgyevi bűnössége mellett, mire be is szüntették a nyomozást. Borosgyevi most hatóság előtti rágalmaszért följelentést tett Perkó Sámuel ellen.

Menetrendváltás a szentál vonalon. A szuboticaí vasutigazgatóság a Szentáról reggel 4 óra 25 perckor Szuboticaára induló személyvonat indulási idejét reggel hat órában állapította meg. Az új menetrend már életbe is lépett.

A beogradi Ujságíró-Egyesület közgyűlése. Beogradból jelentik: A Jugoszláv Ujságírók Egyesületének beogradi szekciója csütörtökön délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyen a titkári és pénztári jelentéseket elfogadták és a vezetőség több tagjának az egyesület körül kifejtett működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Elfogadták a szekció új alapszabályait, majd megválasztották az új vezetőséget. Elnök lett Lukovics Koszta (Vreme), első alelnök Krapumovics Koszta (Novosti), második alelnök Pecskovics Vlaszta (Politika), első titkár Radovanovics Bosko (Pravda), második titkár Milojevics Predrag (B. Novosti), pénztáros Szokics Miloje (Pravda). Ezenkívül négy választmányi tagot és becsületbírószágot választottak.

Tizenhárom órát késett a Romániából jövő orient-expressz. Szentáról jelentik: Szerdán a Románia felől jövő orient-expressz, a romániai havazások miatt tizenháromórás késéssel érkezett meg Szentára.

Szeremley Sámuel történetíró meghalt. Hódmezővásárhelyről jelentik: Szeremley Sámuel hódmezővásárhelyi református lelkész 88 éves korában meghalt. Szeremley neves történetíró volt, többek közt megírta Hódmezővásárhely monografiáját is. Halálával gyász érte a Magyar Tudományos Akadémiát is, amelynek levelező tagja volt.

Tíz évi fegyház emberölésért. Novisadról jelentik: Horvát Fülöp és Mészár Filó gazdák a multév június 24-én összeveszték Branjin-Vrah község kocsmájában. Horvát és apja később megvárták a kocsmából távozó Mészárt, akit több késszurással megölttek. A szombori törvényszék január 5-én tartott tárgyalásán Horvát Fülöpöt öt évi fegyházbüntetésre és öt évi hivatalvesztésre ítélte. Az ügy felebbesítését követően a novisadi tábla elé került. Az ítélőtábla megváltoztatta az elsőfokú ítéletet s Horvát büntetését tíz évi fegyházra emelte. Az ítéletben a főügyész megnyugodott.

Hamis fontok. Párisból jelentik, hogy ott négy egyént, mégpedig egy osztrák, egy magyar és két cseh embert letartóztattak, akik öt-, tíz- és ötven font sterlinges hamis bankjegyeket hoztak forgalomba. A letartóztatottak egyik magyar bűnsegéde elmenekült. A vizsgálat kiderítette, hogy a hamis bankjegyeket Berlinben gyártották.

Időjárás. (Popovics György közoktatásügyi inspektor jóslata.) Változó, hideg időre van kilátás.

A holtak hitt férj feleséggel és hét gyerekkel tért vissza. Kolozsvárról jelentik: Todorán József örményesi lakos 1916-ban orosz hadifogságba esett. Fogságba esése előtt hat hónappal nősült és egy darabig rendszeren levelezett a feleségével, míg egyszer értesítést kapott az unokatestvérétől, Cserucan Dimitre örményesi lakostól, hogy a felesége meghalt. Todorán az értesítés vétele után Oroszországban megnősült és csak a napokban tért vissza Romániába feleségével és hét gyermekével Örményesre. Hazatérve értesült róla, hogy első felesége életben van, sőt időközben férjhez ment, de a második férje meghalt. A nyomozás során kiderült, hogy Cserucan, aki Todoránnak a fogságba értesítést küldött, hogy felesége meghalt, idehaza az aszszonynak mutatott fel hamis okmányt, hogy a férje meghalt a fogságban s ennek a hamis okmánynak az alapján feleségül is vette az asszonyt. Cserucan azonban időközben meghalt s így a holtak hitt férj mint özvegyasszonyt látta viszont szintén holtak hitt feleségét.

Az SHS. királyság a görögországi szerb kisebbségért

A külügyminiszter kommunikéje a görög szövetség felmondásáról

Beográdból jelentik: A külügyminisztérium hivatalos kommunikéjában adott ki a jugoszláv-görög szövetségi szerződés felmondásáról. A kommuniké a következőképpen hangzik:

— Miután a Szerbia és Görögország között 1913. május 19-én tíz évre kötött szövetségi szerződés a múlt évben lejárt és többé nem felel meg a változott viszonyoknak, a szerb-horvát-szlóven királyság kormánya felmondta. A szerződés értelmében a szerződés a felmondás után még egy évig érvényben marad. Ezzel egyidejűleg kormányunk kifejezte készségét, hogy új szerződés kötésére vonatkozó tárgyalásokat kezdjen. A tárgyalások során fogják megoldani mindazokat a kérdéseket, amelyek megoldását az utóbbi években kialakult viszonyok megkövetelik. Magától értetődik, hogy a királyság viszonya Görögországhoz továbbra is barátságos marad.

Beavatott körökben a szövetségi szerződés felmondását a következőképpen

indokolják:

A szövetséget a jugoszláv kormány már a háború befejeztével fel akarta mondani, mert Görögország nem hajtotta végre a szerződést lojálisan. Szalonikiben négyszáz szerb család van, akik a balkáni háború óta Görögország fennhatósága alatt élnek. Ezeknek állampolgári státusát a görög kormány mind-ezideig nem rendezte. A Szaloniki-Gyevgyelia közötti vonalon a tranzító ügy és a Keleti Vasutak megváltásának elismerése szintén rendezetlen kérdések. A szalonikii jugoszláv szabad zónáról szóló multévi konvenció végrehajtása, a szerb kolostorok görögországi birtokainak védelme szintén újabb szabályozást igényelnek. Végül a szerződés felmondásának legjelentősebb oka az, hogy Görögország a szerb kisebbség védelmére vonatkozó intézkedéseket elmulasztotta, ezzel szemben konvenciót kötött Bulgáriával a görögországi bolgárok védelméről.

— **A magyar képviselők kivonultak a prágai parlamentből.** Prágából jelentik: A prágai parlament költségvetési vitájának folyamán a magyar képviselők kivonultak a parlamentből. *Körmeny-Ekes* Lajos a kivonulás előtt felszólalt és kijelentette, hogy semmi értelme nincs, hogy a magyar képviselők az állami költségvetés vitájában résztvegyenek.

— **Newyorkban hat ember megfagyott.** Newyorkból jelentik: Newyork vidékén rendkívül erős hideg lépett fel. Hat ember megfagyott. A vízvezetéki csövek befagytak.

— **Tizezer font jutalom az egyiptomi bombamerénylők kézrekerítőjének.** Londonból jelentik: Sir Lee Stacket, az egyiptomi angol csapatok parancsnokát, aki ellen bomba- és revolvermerényeket követtek el, megoperálták a kairói kórházban. Alsótestéből nem sikerült a golyókat eltávolítani, de a belső vérzést megállították és vérátömlesztést hajtottak végre, mert a tábornok szívgyöngesége aggasztó volt. *Zaglubasa* miniszterelnök 10.000 egyiptomi font jutalmat tűzött ki a merénylők kézrekerítésére. Az elmenekült tettesek valószínűleg a szélső nacionalisták táborából kerültek ki, akik az utóbbi időben több zavargást rendeztek.

— **Mükedvelőelőadás Srbobranban.** A srbobrani mükedvelők november 23-án táncmulatsággal egybekötött mükedvelőelőadást rendeznek, amely alkalommal a »Harang« című népszimfóvet fogják előadni. Az előadás tiszta jóvedelmét a római katolikus templom új harangjai alapja javára fordítják.

— **Halálozás.** Stanisicsról jelentik: Vass György Stanisics község végrehajtója február 18-án hirtelen elhunyt. A közszereiben állott községi tisztviselő holttestét a község nagy részvétele mellett helyezték örök nyugalomra.

— **Reményl fotozaloniában az összes fényképészeti munkálatok 25% áremémmel készülnek.** noha a kivétel tovább is az elismert nivón marad. Tegyen főbarendelést.

— **A Hattyu szentái előadása.** A kindai mükedvelők *Fischer* Félixné *Péchy* Paula vezetésével szombaton kezdik meg vajdasági turnéjukat, amelynek első állomása Senta, ahol szombaton este adják elő a szuboticei zsidókörház javára *Molnár* Ferenc kintő vigjátékát a *Hattyu*-t. Az előadást — amelyet óriási érdeklődéssel várnak Szentán — a szentái zsidó nőegylet rendezi és a nőegylet látja vendégül a kindai mükedvelőket is. A *Hattyu* kindai bemutatójának fényes anyagi és erkölcsi sikere után bizonyosra vehető, hogy az előadás Szentán is fényes sikert fog aratni.

— **A bajor miniszterelnök a Népszövetségbe való belépés ellen.** Münchenből jelentik: A bajor parlament csütörtöki ülésén *Held* miniszterelnök kijelentette, hogy mindenkor bajor és német politikát fog folytatni. A Népszövetségbe való csatlakozásról úgy nyilatkozott, hogy a Népszövetségbe való belépés a jelenlegi pillanatban végzetessé válhatna Németországra.

— **Esterházy Lujza grófnő póré** Prágából jelentik, hogy Esterházy Lujza grófnő perének főtárgyalása a nyitrai törvényszék előtt december 15-én kezdődik. A védő *Jablonezky* Sándor keresztény-szocialista képviselő. A vádat egy pozsonyi ügyész képviseli.

— **Lemondott a portugál kormány.** A Havas-ügynökség jelenti, hogy a portugál kormány lemondott.

— **Csónakon a csatornán keresztül.** Calaisból jelentik, hogy *Smith* kanadai sportember evezőcsónakkal átkelt a csatornán.

— **Az Amerikába kivándorlók idei kvótája betelt.** Noviszádról jelentik: A noviszádi főispáni hivatalhoz a szocial-politikai minisztérium visszaküldte utlevél-kérvényt mindazoknak, akik ez év szeptember második felében nyújtották be kérvényüket. A minisztérium egyidejűleg értesítette a főispáni hivatalt, hogy az Egyesült Államokba való kivándorlás kvótája erre az évre betelt és a kérvényezők, akiknek kérvényeit elintéztetlenül visszaküldték, csak a jövő évben kérhetnek utlevelet.

— **Elfogták Prágában a részvényhamisító al-Széchenyi gróf feleségét.** Prágából jelentik: A rendőrség elfogta annak a bandának a tagjait, amely hamisított cseh cukorgyári részvényekkel öt prágai bankot összesen két millió cseh koronával károsított meg. Szerdán letartóztattak egy *Weiss Lili* nevű asszonyt, aki a részvényhamisító bandához tartozik. Nagy bördöd volt nála s abban a titkos rendőrök nagy tömeg hamisított cseh cukorgyári részvényt találtak. Az asszony töredelmesen bevallott mindent. Elmondta, hogy a hamis részvényeket férjétől, *Széchenyi Andortól* kapta, aki magát jogosulatlanul grófnak nevezi és Bécsben álnév alatt rejtőzik. Elárulta azt is, hogy férjének egy bécsi bankházban bérelt acélpénztári rekesze van s mingyárt át is adta ennek a kulcsát. Egy prágai bűnügyi rendőrtisztviselő nyomban Bécsbe utazott, hogy átvizsgálja a pénztári fiókot, vajjon nincsenek-e benne hamisított részvények. A szélhámosok a legérzékenyebben a *Praga* Bankát, a *Prager Kreditbankot*, a cseh takarékpénztárak központi bankját és a *Cseszka* Bankát károsították meg.

— **Mulatság Hódsákon.** A hódsági *Társaskör* vasárnap táncmulatságot rendezett, amely nagyszerűen sikerült és a hajnali órákban a legjobb hangulatban ért véget.

— **A Franciaországban letartóztatott német tábornok bűnpöre.** Lilleből jelentik: Csütörtökön kezdődött meg a *Natusius* német tábornok elleni bűnpör tárgyalása. *Natusius* tábornokot tudvalegleg Franciaországban, ahová fia sirlának meglátogatására érkezett, elfogták és a háborúban állítólag elkövetett fosztogatás címén bíróság elé állították. A tárgyaláson felolvasták a tábornok ellen már régebben in contumaciam hozott ítéletet, majd kihallgatták *Motte* gyárost akinek lakását a tábornok a vád szerint kifosztotta. A gyáros elmondta, hogy amikor elmenekült, coblenzi házáat egy asszony őrizetére bízta és amikor visszatért megállapította a hiányokat. A lakásban *Natusius* tábornok volt megszállva. *Nicolai* védő rámutatott arra, hogy *Motte* 1918 december 13-án tért haza és csak 1919 január 11-én tett feljelentést. *Motte* beismerte, hogy feljelentését pusztán híresztelések alapján tette meg. A tárgyalás folyamán a védő heves szemrehányást tett az elnöknek, hogy a tárgyalást türelmetlenül vezeti. A pénteki tárgyaláson a tanúk kihallgatására került a sor.

— **Német kutya és francia gyermek.** Párisból jelentik: A Rue de la Fraternelle egyik házában pincelakásában lakik a *Nics* házaspár, amely egész nap újságáruval foglalkozik. *René* nevű hat éves fiacskájukat otthon szokták hagyni és a szomszédok napközben vigyáztak a gyermekre. Az apa nemrég Németországból egy hatalmas kutyát kapott, amely csakhamar megbarátkozott a kis francia fiúval és a szülők távolléteben most már többnyire a kutyával töltötte az idejét. A napokban, amikor a *Nics* házaspár munkájából hazatért, szörnyű látvány tárult szemük elé. Az egyik sarokban ott feküdt a kis *René* holtan, teste teljesen össze volt marva, arca eltorzítva a sok marástól. A kutya a gyermek mellett feküdt és mintha mi sem történt volna, a szülők érkezésekor farkcsóválva eléjük sietett. A kétségbeesett szülők orvosért küldtek, de segíteni nem lehetett, mert a kis fiúnak a torka teljesen át volt szakítva. A kutyát elfogták és agyonlőtték.

— **Szerencsétlenség munkaközben.** *Takács* György, a szuboticei Weisz-kefégyár munkása csütörtökön délután munkaközben súlyosan megsérült jobb karján. A mentők beszállították a kórházba.

— **A noviszadi Juda Makkabi táncesztélye.** A Juda Makkabi Sportegyesület december 6-án táncmulatságot rendez a *Sloboda*-szálló nagytermében.

— **Elbocsátott jegyző.** *Gyurkovics* Jenő popováci jegyzőt a belügyminiszter elbocsátotta állásából és utódjává *Szimics* jagodnjaki jegyzőt nevezte ki.

— **Az oroszországi szakszervezetek mozgalma.** Három korszakot éltek meg az orosz szakszervezetek 1917 óta. Az első 1917—1919-ig tartott. A szakszervezetek önálló és független társaságok, 21 milliónyi tagot számlálnak. A második periódus a szovjetnek megváltozott gazdasági politikáját tükrözi vissza. A szakszervezet — állami intézmény lett, önállóságát teljesen elvesztette. Valamennyi szakszervezet együtt a „fogyasztók összessége” címén szerepel és a népesség ellátására alakult állami organumot jelenti. A szakszervezeti hitel ez alatt az idő alatt teljesen eltűnt. A harmadik korszak 1921-ben virradt az újabb, mérsékelt gazdasági politikával. A szakszervezetek önkormányzata helyreáll lassankint. A fogyasztó szakszervezetek harmadára és tagjaik száma négyötödére csappant meg.

— **Richepin és Fabry kapták meg a francia Oziris-díjat.** Párisból jelentik: Az Institut de France *Fabry* fizikusnak és *Richepin* költőnek ítélte oda az egyenként 100.000 frankos Oziris-díjat.

— **Ramek osztrák kancellár ekszpozéja.** Bécsből jelentik: A parlament csütörtök délutáni ülésén *Ramek* kancellár ekszpozé tartott. A kormány politikája — mondotta a kancellár — a genfi jegyzőkönyv, az újjáépítési terv és a *Seipel* és a Népszövetség közti megegyezés alapján áll. Az osztrák korona stabilizálását nem szabad veszélyeztetni. A szanalás legnagyobb részét *Seipel* már elvégezte, az új kormányra már csak az utolsó meredek szakasz maradt. Az osztrák ipar és pénzügy a válságok ellenére is ki tudta szélesíteni hiteli körét és a termelést fokozni. Ausztriának sikerült az egész külfölddel szövetséges viszonyt teremteni és az új kormány arra fog törekedni, hogy ezt a szívelyes viszonyt kimélyítse. A kancellár beszéde után *Renner* a szocialdemokraták nevében kijelentette, hogy a *Ramek*-kormány nem egyéb, mint a *Seipel*-kormány áruhában és ezért a szocialdemokratáknak nincs okuk taktikájuk megváltoztatására. *Seipel* a keresztényszocialista-párt nevében biztosította a kormányt bizalmáról és támogatásáról. Végül *Dinghofer* a nagynémet párt nevében örömet fejezte ki a fölött, hogy az új kormány folytatni akarja a szanalás politikáját.

— **Sztrájkba lépett egy francia város tanuló ifjúsága.** Párisból jelentik: *Paris l'Hopital* város összes iskoláinak tanulói állandóan panaszt emeltek a tanterület tagjai ellen, akik durva bánásmódjukkal elriasztották az ifjúságot az iskolától. A szülők, miután más megoldást nem találtak, gyermekeiket az iskolából kivették és a szomszédos *Change* városka iskoláiba küldték mindaddig, míg a *Paris-l'Hopitali* tanterületet más tanterülettel ki nem cserélik.

— **A román kormány nem engedélyezi „Az Ember tragédiája” előadását.** Kolozsvárról jelentik: Évek óta húzódik Romániában *Az ember tragédiája* előadásának ügye. Egyes felvilágosultabb románok, többek közt *Valjean* művészeti főigazgató is magáévá tette *Madách* remekművének ügyét s támogatta a magyar színházak akcióját, mely a darab engedélyezésének érdekében megindult. A román kormány hajlandóságot is mutatott az előadás engedélyezésére, mikor azután minden előkészület megtörtént s a magyar közönség várakozása fel volt csigázva a rég nem élvezett remekmű iránt, csupán a miniszteri engedély hiányzott. *Lepadatu* miniszter váratlanul közölte a színházeti ügyek főigazgatójával, hogy *Az ember tragédiája* Romániában nem kerülhet színre.

— **Megsemmisítették Huszár Elemér mandátumát.** Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés második számú bíráló-bizottsága csütörtökön délelőtt tízenegy órára tűzte ki tárgyalásra a *Huszár* Elemér mandátuma ellen beadott panaszt. *Huszár* Elemér mandátumát ellenjelöltje, ifj. *Mikszáth* Kálmán támadta meg megvesztegetés címén. Ez ügyben a bizottság már öt tárgyalást tartott, *Erődi-Harrach* Bélát küldték ki a panasz megvizsgálására. *Erődi* lefolytatta a vizsgálatot és erről a bizottságnak jelentést tett. A mai ülésre megidézték *Huszár* Elemért és az ő meghallgatása után a bizottság érdemben fog dönteni a panaszról. Elterjedt hírek szerint a bizottság a mandátumot megsemmisíti és új választást reuvel el.

— **A szuboticei zsidó Patronázs-Egyesület** i. év november 23-án délután 4 órakor tartja a zsidóiskolában gondozottainak téli felruházási ünnepét, amelyhez az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Bécsben esett a hizott sertés ára.** Bécsből jelentik: Annak ellenére, hogy beállott a téli hideg, a hizott sertések ára a bécsi piacon kilonként hétezer osztrák koronával esett. Az áresés oka az, hogy Romániában szabaddá tették a sertéskivitelt.

Lepedat I Jovanovic főelárusítóknál vásárolt sorsjegyekből november 18-án és 19-én kisorsoltattak:

500.000 dinárt nyert: 49844.

8000 dinárt nyert: 60461.

2000 dinárt nyert: 72017.

1000 dinárt nyert: 67590.

600 dinárt nyert: 10852 60 20410 22998
30923 34091 37951 38595 46959 77 57099
87961 89448 96861.

400 dinárt nyert: 4523 31 86 90 6723

80 98 7007 15 9368 10805 15455 98 16305

14 50 64 70 91 18983 19160 73 22110 39

40 22922 49 54 63 95 24282 25503 80

86 26226 27046 63 28178 30901 08 11 28

34 57 62 34040 59 61 73 79 35455 81

36331 37983 38567 89 41007 32 53 42249

43933 45315 19 54 71 46904 47927 87

48048 62 75 88 49803 6 51237 54107 17

48 67 55780 57010 80 58451 95 59589 97

60404 17 74 83 63612 15 30 62 76 64759

63 94 65207 57 66409 17 61 75 69806 3

70329 59 71012 44 72516 57 75637 55 56

99 76203 6 50 63 77940 78319 82060

83240 41 53 76 527 58 67 86 87 87956

88 88849 76 89455 57 91932 94171 72

96841 63 97094 98612 85 88.

2000 dinárt nyert: 48043 60411.

1000 dinárt nyert: 48064 83593.

600 dinárt nyert: 6754 20415 25550

34056 49899 70398 82084 97092 98604.

400 dinárt nyert: 4543 83 6771 7012

84 9311 46 48 88 9615 53 70 79 80 10881

66 93 3422 27 31 38 62 80 16318 75

17517 43 20412 86 89 22127 68 22913 44

80 7003 61 28150 65 76 97 29923 39

30926 43 58 64 69 34039 35445 49 62 80

91 36326 37926 74 85 86 38552 62 81

41020 22 42202 43947 67 81 46952 33

47475 48006 40 49842 51242 63 85 90

53214 17 18 25 54136 55720 56 62 56344

76 57008 15 32 43 57 88 60423 88 63611

33 54 66 89 64737 60 65234 46 99 66412

35 43 45 96 67508 42 69880 70309 71003

72505 07 36 69 75626 42 54 76210 38 97

77904 21 89 78317 28 34 82801 63 83243

92 83557 92 86245 50 60 63 87906 29 46

93 97 88848 94 89446 65 91 91956 72

94103 95907 27 67 97004 35 98665.

— Hattyu Szentán Péchy Paulával szombaton.

— A bécsi opera hosszú vendégszereplésre szerződött Mascagnit.

Bécsből jelentik: A *Neue Freie Presse* közli, hogy az állami opera vezetősége tárgyalásokat kezdett Mascagnival, akit hosszabb vendégszereplésre akar megnyerni. Ha sikerül a megegyezés, akkor Mascagni hónapokig Bécsben marad és az állami operaházban olasz operákat fog mint vendég dirigálni. A maestro a jövő héten az *Alarcosbált* vezényli, amelyben *Battistini* vendégszerepel.

KINTORNA

•••

Az új gazdag beszélget a régi gazdaggal. Bejön a szobájába egy fiatalember, akit a régi gazdag így mutat be:

— A titkárom...

Mikor a fiatalember elmegy, az új gazdag megkérdi:

— Minck magának titkár?

— Időmegtakarítás. Nekik diktálom a leveleimet.

Az új gazdag erre elhatározta, hogy ő is vesz egy titkárt magának. Vett is. Egy barátjának dicsekedve mesélte:

— Titkárom is van már.

— Minek neked titkár?

Az új gazdag fölényesen felelte:

— Nagy időmegtakarítás. Ő diktálja nekem a leveleimet...

*

Az öreg kisasszony egy vidéki társaságban hevesen támadja a házasság intézményét.

— Nekem ugyan nem kell férj, — mondja. — Van egy kiskutyám, egy papagályom és egy macskám, az épp elég.

— Szép, szép — feleli valaki —, de ez még mindig nem ugyanaz, ami a férj.

— Nem-e? A kutyám folyton ugat, a papagályom egész nap káromkodik és a macskám egész éjjel nincs otthon.

*

A Frreich-ügy és a veszprémi após-

gyilkosság óta divatba jöttek az após-vicek, amelyek mindössze csak abban különböznek az anyós-vicektől, hogy míg anyós-viceket ma már jobb ember nem ad le, addig nyugodtan elmondhatja ugyanezt, mint após-viceket.

Szóval, két ur találkozik az utcán. — Szeretnék valamit üzenni az apósának — mondja az egyik —, véletlenül nem beszél vele? — Nem találta el — feleli a másik —, szándékosan nem beszéllek vele.

KÖZGAZDASÁG

A régi magyar jelzálogos adósságok törlése

Jugoszlávia és Magyarország között most folyó kereskedelmi tárgyalások során megállapodást kötnek a békeszerződés létrejötte előtti tartozások és követelések kiegyenlítésére is. Az eddigi tervek szerint a kérdést aként rendezik, hogy minden régi magyar korona követelésért 75 parát kell fizetni. Akinek tehát a békeszerződés előtti időből 10.000 korona tartozása, vagy követelése van Magyarországon, fizet, vagy kap 7500 dinárt.

Hogy a régi jelzálogos tartozások tekintetében milyen lesz a megegyezés, az még nem került nyilvánosságra, valószínűleg itt sem lesz az arány kedvezőlenebb. Erre vall, hogy az Osztrák-Magyar Bank által engedélyezett és bekebelezett jelzálogos tartozásokért a bank felszámoló, illetve a Nemzeti Banka mint jogutód, elfogad korona helyett jugoszláv koronát, vagyis a 10.000 koronás jelzálogos tartozás törlési engedélyt megadja 2500 dinár lefizetése ellenében. Nem valószínű, hogy a privát hitelezők részére más kvótát állapítanak meg.

A kereskedelmi tárgyalások közeli befejezésének és a megegyezés létrejöttének a jele, hogy a budapesti *Jelzáloghitelbank* egyik ügyésze Szuboticán tartózkodik s a többi pénzügyi intézményben is tárgyal azokkal az adóssal, akiknek magyarországi pénzügyi intézményeknél van háború előtti jelzálogos tartozásuk. A budapesti pénzügyi intézmények megadják a követelés két harmadát fogadja el kiegyenlítésül — dinárban. Eszerint azoknak, akiknek 10.000 korona régi jelzálogos adóssága van, 6666 dinár lefizeté-

se ellenében ad a Jelzáloghitelbank törlési engedélyt.

Ez az ajánlat valamivel kedvezőbb ugyan, mint amit a megegyezési tervezet megállapítana, de lényegesen kedvezőlenebb, mint amit az Osztrák-Magyar Bank elfogad s annyiban is terheesebb, mert a pesti intézetek megbízottja azonnali fizetést kíván, míg ha a szerződés létrejön, csak a ratifikálás után kell fizetni.

A szubotocai állami vegyészeti laboratórium élelmiszervizsgálatai. A szubotocai állami vegyészeti laboratórium jelenti, hogy október folyamán 125 tejvizsgálatot, 10 tejfölvizsgálatot és 25 paprikavizsgálatot eszközölt az élelmiszerpiacon. A vizsgálat következtében 2550. dinár pénzbírságot rótt ki a rendőrség a hamisított termékek árusítóira. Az állami vegyészeti laboratórium naponta délelőtt 7—12-ig és délután 2—4-ig tart hivatalos órákat a városháza 146. számú szobájában és díjtalanul áll rendelkezésére azoknak, akik a saját szükségletükre vásárolt élelmiszereket meg akarják vizsgáltatni.

Emelkednek a sörárak. A cukorgyárak után a szeszgyárak emelték az árakat, utjabban pedig arról értesülünk, hogy a Sörgyárak Országos Szövetsége, hivatkozással a nyersanyagok, fizetéseknek és munkabéreknek általános drágulására, a sör árát az SHS királyságban f. hó 20-ától kezdődően cca 20%-kal felfelé emelte, a hordókra és üvegekre új rendelkezéseket léptetett érvénybe és beszüntette a berendezésekre és fizetésekre eddig nyújtott kedvezményeket. Természetesen ezek a rendelkezések maguk után vonják a fogyasztásra kerülő sörár emelkedését.

SPORT

Francia futbalcsapat Németországban

Temis Borussia—Cl. Français 5:1

Berlinből jelentik: A Temis Borussia multkorai párisi látogatásáért szerdán adott revánst a vendéglátó francia egyesület: a Club Français. A francia csapat bemutatkozását, a hétköznap dacára hatalmas, mintegy nyolcezer főnyi közönség nézte végig. Amikor a Cl. Français játékosai a pályára léptek, a közönség lelkes ovációban részesítette őket. A mérkőzés előtt a két csapatkapitány üdvözölte egymást.

A meccs rendkívül fair lefolyású volt. A Temis Borussia mindvégig ura volt a helyzetnek, de időnkint a franciák is veszélyesen támadtak. Az első félidő 37. és 39-ik percében a németek egymásután két gólt lőttek. A szünet után a franciák hivesen támadtak és a 8-ik percben megszerezték egyetlen góliukat. A németek ezután ismét felülkerekedtek és három újabb góllal terheltek meg a Cl. Français hálóját.

A mérkőzést Boos (Hollandia) vezette. A Borussia este bankettet adott a franciák tiszteletére, akik csütörtök reggel utaztak vissza Párisba.

A Vienna válsága. Bécsből jelentik: Az elsőosztályú Vienna súlyos pénzügyi válsággal küzd. Az egyesület vezetősége elhatározta, hogy redukálni fogja kiadásait és felmond legdrágább válogatott játékosainak: Kurzuak, Jisz-

dának, Hössnek, Rainernak és Chrenkának, akik valószínűleg a Rapid csapatába fognak a jövőben szerepelni.

Meghalt a FA alelnöke. Londonból jelentik: Az angol labdarúgó szövetség alelnöke Alfred Dawis meghalt. Dawis Anglia legismertebb és legtekintélyesebb futballvezére volt, akinek jelentős érdemei vannak az angol futballszövetség megszervezésében.

Nemzetközi birkózóverseny Szomborban. Szomborból jelentik: Az Amateur Sport Egyesület birkózó szakosztálya december hó 6-án és 7-én nemzetközi birkózóversenyt rendez, amelyre osztrák, magyar és román birkózókat is meghívtak. A verseny feltételei a következők: *Légsúly* 58 kg.-ig. *Pehelysúly* 62 kg.-ig. *Könnyűsúly* 67.5 kg.-ig. *Közép A. súly* 75 kg.-ig. *Közép B. súly* 82.5 kg.-ig. Minden súlycsoport győztese arany, a második helyezett nagyezüst, a harmadik helyezett kisezüst érmet kap jutalmul. A harmadik díjat csak négy versenyző indulása esetén adja ki a rendezőség. *Nevezési határidő:* december 4. A versenyen csak amatőrök indulhatnak. A nevezések *Breuer Jenő Szombor* címre küldendők. A versenyzők saját költségükön vesznek részt a versenyen. A vidéki evrsenyzők elszállításáról a rendezőség gondoskodik.

Ha parfümöt vásárol, úgy csak Selcoféle Gouttes des Fleurs-t vegyen, mert ez adja a legkitűnőbb virággillatot. Jobb a francia parfümnél, mert nem émielyítő, de tartósan jószagu és diszkrét,

TŐZSDE

•••

A dinár külföldi árfolyamai 1924. november 20.

Zürich 7.55.

Budapest deviza 1081—1087, valuta 1065—1082.

Berlin deviza 60.75—61.05 milliárd márka, valuta 60.40—60.80 milliárd márka.

Bécs deviza 1028—1032, valuta 1022—1028.

Prága deviza 49.15—49.65, valuta 49.10—49.60.

Newyork 145¼.

Zürich, november 20. *Zárlat:* Beograd 7.85, Páris 27.22, London 24.01, Newyork 5.1875, Brüsszel 25, Milanó 22.45, Amsterdam 208.50, Berlin 123.50, Bécs 0.0073, Szófia 3.75, Prága 15.50, Varsó 100, Budapest 6.95, Bukarest 2.75.

Beograd, nov. 20. *Zárlat:* Páris 3.65, London 320—320.50, Milanó 298.75—299.25, Prága 205.25—206.50, Newyork 69—69.15, Genf 13.35—13.36, Bécs 0.972—0.975, Budapest 0.935.

Noviszdai terménytőzsde, nov. 20. A forgalom közepes, az irányzat változatlan. Árak: Buza bácskai 76 kg.-os 377.50 dinár. Tengeri 172.50 dinár, szárított tengeri 255 dinár. Liszt 0-ás GG. 570 dinár, 0-ás G. 560 dinár, 7-es 350 dinár.

Budapesti terménytőzsde, nov. 20. A tengerentúli piacokon az irányzat tartózkodó, néhány nyolcadcentes árlemorzsolódás történt ott, ennek következtében a budapesti piac is tartózkodóvá vált. Tiszavidéki búzát 467.500 koronával kínálnak, 462.500—465.000 koronával jönnek létre kötések.

A malmok tartozó magatartást tanúsítanak és a piacra kerülő árut csak csekély mértékben hajlandók felvásárolni.

Rozsban tartott az irányzat az exporttevékenység szünetelése miatt. 415.000—415.500 korona körül van a rozs budapesti paritásában.

A takarmánycikkekben az üzlet csendes. A zab tartott, 395.000—400.000 koronával kötik budapesti paritásában. Tengeriben nagy a kínálat, míg a kereslet minimális.

Chikagói gabonátőzsde, nov. 20. Buza prompt 2. min. 153.5, buza prompt 3. min. 153, buza decemberre 151.75, buza májusra 159.125, buza júliusra 139.875. Tengeri prompt 2. min. 129.25, tengeri decemberre 118, teng. májusra 123.125, tengeri júliusra 123.875. Zab decemberre 53.875, zab májusra 59, zab júliusra 57.5. Rozs decemberre 136, rozs májusra 137.75.

Newyorki gabonátőzsde, nov. 20. Buza őszi vörös 179, Buza őszi kemény 166.75, Tengeri 134, Liszt sp. w. cl. 700—750. Az irányzat tartott.

Zongorázik? Hegedül? Cimbalmozik? Klarinétot vagy mandolinot játszik?

A MORAVETZ ALBUM

ezidén a fenti hangszerekre külön-külön kötetben jelent meg. Ez a legszépebb és legpraktikusabb karácsonyi ajándék. Jugoszlávia 8 szes könyvke-reskedéseiben kapható. 8747

Párisba utazom december 6-án

Megbízásokat elvállalok Cim a kiadóban

Gyermekkosci, bűsi gyártmány a legelegánsabb kivitelben versenyen kívüli áron csakis Krausz Edénél Novisad

NYILTTÉR.

Ezennel értesitem az értefeleimet, hogy Zsám-boki Pál ur üzletéből kilépett. A nagyérdemű közönség szives partfogását kéri

Nagy Varjas József cipész
Vilsonova ul. 16.

Értesítés.

Értesítjük a vidéki bőrkereskedő urakat, hogy Suboticán, Zmaj Jovana ul. 1. sz. alatt

bőrlerakatot

nyitottunk, ahol saját készítményű különféle bőrből állandó raktárt rendeztünk be.

Szives támogatást kérnek

Tvornica preradivanje koža
Draguljob Milojković
i drugovi

8891

Javna dražba.

Zaključkom sednice mesnog šk. odbora u Bajmoku od 24. jula 1924. a odobrenjem g. Ministra Prosvete N. O. br. 46, 814/24 prodati će se dne 30. novembra 1924 u 2 sata posle podne na licu mesta kod stare škole Bajmok šk. bašta (800 m²-fat površine) podeljena na četiri jednake parcele

Bajmok, 19. novembra 1924

8909

Mesni šk. Odbor Bajmok.

Oglas.

3. Konjički puk „Kraljice Marije Rumunske“ u Subotici zaključivati će dana 29. novembra 1924 god. u 10 časova prijeto podne neposredno (direktno) pogodbu za isporuku sledećih artikala hrane za ishranu vojnika i to:

Krompira	1000	kilograma
Pasulja	5000	„
Griza	1300	„
Masti	1000	„
Topljena loma	300	„
Sirčeta običnog	1000	litara

Pismene ponude taksirane sa markom od 5 dinara poslati u zatvorenom zavoju adresiranom na 3. Konjički puk „Kraljice Marije Rumunske“ u Subotici.

Kauciju prema članu 86 zakona o državnom računovodstvu treba položiti na kasi ovog puka.

Uslovi se mogu saznati u kancelariji blagajnika puka dnevno od 8—12 i od 15—18 časova.

Iz kancelarije 3. Konjičkog puka „Kraljice Marije Rumunske“ broj 9721 od 18/XI. 1924. god.

Izvrš. br. 143 - 1924.

Dražbena objava.

Potpisani sudski izvršitelj na osnovu §-a 102. zak. čl. LX. od 1881. objavljuje, da će one pokretnine, koje su usled odluke broj 2525 - 1923 subotičkog kr. sreskog suda u korist ovrhovoditelja Trgovačkog Prometnog D. D. zastupan po advokatu Dr. Simonu Singeru protiv ovršenika radi namirenja 7500 Din. glavnice i spp. popisane i na 59.676 Din. procenjene izaplenjene, poimence kola, vršaci, stoji, krave i t. d. na temelju odluke broj G. n. 388 - 1924 subotičkog kr. sreskog suda na javnoj dražbi prodati.

Dražba će se održati dne 21. novembra pre podne 11 sati u Subotici, Mali Bajmok broj 176.

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljenu stvar po §-a 107. i 108. zak. čl. LX. od 1881. Subotica, dne 30. oktobra 1924. god.

Djordje Bobrik
kr. sudski izvršitelj.

8931

Vadonatuj**márványmosdó**

kiállítási darab, olcsón eladó

Cim a kiadóhivatalban.

8582

A CSEL

Irta: Henri Barbasse

— Ugyancsak furcsa utasemberek várták azon a reggelen a Queretaroból érkező postakocsit, — mondotta José Santander, csillogó szemekkel, miközben békésen szopogatta a csokoládéját.

— Voltaképpen nem is utasemberek voltak, hanem asszonyok s ami még rosszabb, indiánasszonyok... Abban az időben vakációzó diák voltam s az apám, hogy kissé megtörjön, a francia-expedícióba kényszerített. Rég elmúlt dolog, amiről most beszélék, — mondotta az öreg kalandor — de ha száz évig élek, sem felejtém el.

— Nyolcan voltak s szörnyű módon széles válluk után ítélve ahhoz a fajtához tartoztak, amely az erdő fától származtatja magát. Megbujtak a vendéglátó egyik sarkában és sötétsárga arcukból csak villogó szemük fehérlett ki. Rikító piros ruhát és sárga kendőket viseltek s ölükben féltékenyen szorongatták a zöldsegtelékkel megtömött kosarakat. Ezzel a rakománnyal indult utnak Racobo apó kocsija.

— Az indiánasszonyoknak különös érdekük lehetett, hogy Racobo öszvéreit ezidőtájt igénybevegyék; mindenki tudta, hogy az utazás éppen nem biztonságos s hogy a lakosság egy nem túlnagy, de igen aktív része, a rablók, alaposan kihasználják a zavaros időket. A francia csapatok partraszállása óta rendszeresen fosztogatták a vidéket s éppen az az út, amelyre mi készültünk, a banditák kedvenc portyázó területébe esett. A rablók ezirányu előszeretete annyira nyilvánvaló volt, hogy az utazás előtt minden léhűtő külön-külön figyelmeztette az exotikus zöldsegtelékkeket az utazás esetleges veszélyes következményeire. De még ők is tudták, hogy a szörnyű kétlábuakat hiába figyelmeztetnék: »még San-Martino-del-Cabo előtt elveszik tőletek a tömött zöldsegtelékös kosarakat, a színes szöveteket, mindent!« — az indián soha meg nem változtatja a véleményét. A felvilágosítások kevésbé nemes célja inkább az ijesztés volt s ezt — amennyire az indiánasszonyok még rémültebb szemforgatása mutatta — el is érték. Az ijedt vadak izgatottan takargatták arcukat, ahogyan egyes népek asszonyai a karjukat, Európában pedig a térdüket takargatják a hölgyek.

— A postakocsi nagy porfelhő közepette végre megjelent; a nyolc óriásnövény egymásután begyömöszölődött s magam is helyet foglaltam a történelemelőtti szörnyek mellett. Megindultunk. Kezdetben minden úgy történt, mint a regényekben. Az egyik öszvér megboltott s a kocsit előzőkkel, mint az egyensúlyt veszített hajó... Hirtelen megálltunk. A bakon Racobo káromkodott és hívta segítségül az égi hatalmakat, majd — mintha elvarázsolták volna — egyszerre eltűnt. Csak akkor vettem észre, hogy a postás már előtte otthagya a kocsit...

— Nyilvánvaló volt, hogy Racobo, a vén kutya elárult bennünket a rablóknak. Tomboltam a dühölő; a nyomorult nagyon is rosszul játszott szerepét s átláttam rajta. Mi más tehettem volna; káromkodtam s vártam, hogy mikor jelennek meg a tizenhárompróbás gazfikók, akik majd alaposan megszarcolnak...

— Mindenesetre ki kellett kászolódunk ebből a kerékre járó skatulyából. Erélyesen intettem az indiánasszonyoknak; egy darabig kotkodácsoltak valamit, utóbb nehézkesen, egymásután előkecmeregtek a feldült kocsiból.

— Alighogy kiléptünk, egyszerre megpillantottuk a mi farkasainkat, akik az eukalipuszok között bujtak elő... Csak lassan merészkedtek előbbre. Hatan voltak, mi pedig kilencen: a nyolc indiánasszony és én.

— ... És akkor, akárcsak egy színházi jelenet lett volna: a színes ruhákat lerázták magukról, a kendőket elhajították, az elrejtett szakáll megjelent s a kezekben pisztolyok és kardok meredtek a gazemberekre! Mind a kilencen, — az egész, vezetésem alatt álló osztag — rájuk rontottunk, alapos francia és spanyol káromkodások közepette...

— Az egyetlen, aki a harcból élve került ki, háromszor akasztottuk fel. Csak háromszor, mert harmadszor a káplár, aki egy kissé többet ivott a kelleténél, nem vágta le a kötelet idejekorán.

— Ó, a háborúnak felejthetetlen gyönyörei vannak! Mit ér ezek mellett a béke minden szórakozása? Nézzék csak meg a színházak műsorát!...

José Santander megtörölte homlokát, majd nagy szakértelemmel nyitott fel egy dobozt, amelyben vastag szivarok feküdtek egymás mellett, — szép rendben, mint a füstölt heringek.

ZSÁK, ZSINEG, PONYVA

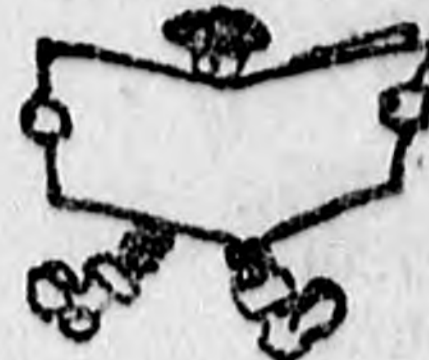
kötélárak, halászati cikkek, gútnik, kárpitoscikkek
jutahessziáknak olcsó beszerzési forrása.

ZSÁK KÖLCSÖNZŐ

LEH és EPSTEIN NOVISAD

8584

Temerinska ulica 9.

Szemrehányást tesz magának

ha a Bácsmegyei Napló karácsonyi számában, amely a Vajdaság ipari és kereskedelmi életét reprezentálja nem lesz benne a hirdetése.

Ne halassa tehát a hirdetés feladását, mert december 10-én a hirdetések felvételét lezárjuk.

*

TYPOGRAPH S. C.
KULTURSZAKOSZTÁLYA

1924. november 22-én és 23-án

A VÁROSI SZÍNHÁZBAN

Reiter Ilonka, hangversenyénekesnő és tánczó
Ilonka, műkedvelő primadonna szerepével
színpadra kerül

ELVÁLT ASSZONY

Operett 3 felvonásban. Irta Gábor Andor,
zenéjét szerezte Fall Leó. Rendező: Kain Lajos.

Jegyek előre válthatók Balázs J. Jenő uridivat-üzletében.

Helyárak: I—III. sorig 35 dinár, IV—VI. sorig 30 dinár, VII—XI. sorig 25 dinár. Magas földszint 20 dinár. Állóhely 15 dinár.

Előrehaladt idény miatt

az eddiginél is olcsóbban
adom el saját készítményű

kötött árúimat

harisnya, keztyű, téli
alsóruhákat gyári áron!

Beck Jenő

kötöttáru üzeme Pašičeva ul. 10.

Speciális triko-áru üzlet:
Pašičeva ulica 8. Gőzfürdő mellett.

8589

ALAPOS, KIMERITŐ, PONTOS és GYORS**INFORMÁCIÓT**

az ország bármely részéből jutányosan
nyújt kereskedőkről és iparosokról

RADIOREKLAM JUGOSLAVIJA

SUBOTICA, Vilsonova ul. 14. TELEFON 11

Kérjen ajánlatot!

Kérjen próbainformációt!

7892

25—50 m/m vastag, gyökeres

akácfaakat

vagontételekben keresek.

Cim a kiadóban.

8648

KÖNYV- UJDONSÁGOK

Ignolus: O'vasás közben	Din.	28
Marx és Engels levelei	"	28
O'mai: Mi okozta	"	12
Kropotkin: A francia forradalom I-II.	"	60
Dostojewski: A főinquisitor	"	5
Gogolj: Egy órált emlékiratai	"	70
Lesbos	"	80
Erechno: Heterák	"	80
Erechno: Heterák, színes illusztrációkkal	"	120
Gábor: Hódottak arcai	"	15
Kacer: Zsuzsanna	"	16
Tengeri éj	"	12
Barta: Molt	"	16
Sinclair: Jimmi	"	28
Gábor: Az én hazám	"	16
Boelsche: A jövő embere	"	16
Szabó: Tars dalmi problémák	"	40
Ovidius: A szerelem	"	80
Marx: A tőke I-II.	"	80
Gorkij: A kis polgár	"	8
Tagore: Nacionálizmus	"	8
Déry: Kéthangú váltság	"	8
Erotika-Mundi	"	80
Longus: Daphnis	"	60
Szép: Szerelem grófnővel álmodott	"	60
Barna könyv 5 féle	"	5
Böhm: Két forradalom tüzeiben	"	80
Tuan-tian-Csong	"	12
Peretz: 9 és 9 között	"	16
Bromine: Szenvedések	"	16
Szende: Új október	"	16
Nagy: Fergeteg	"	16
Náday: Krisztina sorsa	"	16
Hollós: Tuberkulózis	"	16

VIG. ZSIG. SÁNDOR
könyv- és zeneműkereskedés
SUBOTICA

TRAFIKANT GÁBOR ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. **SUBOTICA** Telefon 4-65

a „ZORKA“

Első Jugoszláviai Vegyipar Rt. képviselőjében
Sósav, Kénsav, Accumulatorsav,
Rézgalic, Vasgalic, Glaubersó,
6192 Calcionalt Sulfat

a „SHELL-COMPANIE“ képviselőjében:

„SHELL“ gépolaj
„SHELL“ hengerolaj,
„SHELL“ padlóolaj,
„SHELL“ nyersolaj (motorolaj)
„SHELL“ benzín
„SHELL“ petroleum.

A BACSMEGYEI NAPLO

1925. január hó 13-án

EGY HOLD FÖLDET
sorsol ki olvasói között.

A sorsolásban a

BACSMEGYEI NAPLO

példányonkénti vásárlói is részt-
vehetnek. Gyűjtse össze a kiol-
vasott példányokat, hogy azokkal
igazolhassa, hogy Ön is állandó
vevője a lapnak.

Megvételre keresek a beltér közelében
levő

5-6 szobás lakóházat

azonnal beköltözhető lakással.

Cím a kiadóhivatalban.

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. **Subotica** Telefon 190 sz.

Távirateim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sentaí put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM
BUTORHUZATOK
PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKROCOT, TÜZOLTÓ- és KERT-
TÖMLÖKET, ÚJ LISZTES, GABONÁS, GYAP-
JU-, TOLÉ-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT,
MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁ-
BÓL és LENBŐL, MINDENNEMŰ HÁZIVÁSZ-
NAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

Kereskedelmi érettségét végzett

fiatalembert keresünk

Januar elsejei belépésre. — Némétül is beszélők
előnyben. Írásbeli ajánlatok eddigi működés és
fizetési igények megjelölésével „Granat“ jellegre
a Kurir hirdetőiroda címére Subotica küldendők.

Lorenz bécsi sebészstanár klinikájának volt operatőrije

Dr. CEZAR KAJON

ORTOPÉDIAI SEBÉSZETI SZAKORVOS

TELEFON 25-29. **BEOGRAD** Studenička ul. 67.

Rendel 2-4.

Csont- és ízületfájások, bénulások, külö-
nösen gyermekeknek, hátsontgörbületek,
születési és szerzett hibák, mint csipőficam,
görbe nyak, lúdtalp, ízület-merevedések,
izületgörbületek, csonttörések és ezek kö-
vetkezményei, rachitisz és rachitikus
elváltozások. 8862

1 vagon ittlévő

1-a stájer asztali alma

(Canada, Ananas, Böhn, Maschantzker) ládákba
csomagolva eladó.

Értelmezni lehet a maribori tulajdonossal

MLAKER, SENČANSKI PUT 1.

Tatai darabos

brikett- és aknaszén

nagyban és kicsinyben azonnali szállításra
megrendelhető

Eisler és Sipos cégnél, Subotica

Falički put. Telefon 58.

A Magyar Általános Kőszénbánya Rész-
vénytársulat egyedárusító. 8920

Uj háló-, ebéltő butorok

30%

árleszállítással eladók.

HOCK ASZTALOS PALICS.

8807

Bővebbet a gyógyszerárban.

A legelegánsabb férfiruha és telikabát

angol szövetelekből mérték után a legolesóbban ren-
delhető meg Székely A. férfiniszabónál, Suboticán.
Strossmajerova ulica (Halpiac) 8915

BÉRBEVENNÉK

vagy

VENNÉK

MALMOT

Bácska, Bánát, Baranya,
Szerémség valamely
nagyközségében buza-
valutában. Bega-hir-
dető, Vel-Bečkerek, fő-
postával szemben. 8905

SZENZÁCIÓS TALÁLMAINK

„**RUDOL 333**“ Nem kell többet cipőt
ragasztószer használatával tartósabb és vízmentes.
Ragaszt bőr, nemű, porcellán, butort stb. garancia
mellett. Tessék az üzletekben „**RUDOLT**“ kérni!
Viszontelárusítóknak szállít: ROBERT I. DRUG vezérképviselet
Jugoszlávia részére VARASDIN 8914

„STYRIA“ KÖTŐGÉPEK

minden nagyságban épp úgy a hozzávaló részek
és ták minden mennyiségben nagyban és kicsinyben
legjutányosabb ár mellett kaphatók

FORGÁCS BENŐ-nél NOVISAD

Pasiceva ulica 22.

a grazi „Styria“ kötőgépgyár vezérképviselete.

VADÁSZOK

vadászfegyver, lőszer és felszerelési szükségletüket
legolcsóbban

V. BATA SIN

cég **SUBOTICA** Kralja Aleksandra ulica 7 szám
vadászati cikkek nagykereskedésben szerezhetik be

Az ország legjobban felszerelt vadászati szaküzlete

Óriási raktár! Óriási választék!

Janssen Fils & Co. Lüttich
Anciens Etablissement Pioper Lüttich
Fabrique Nationale Lüttich

I. P. Bauer Suhl
M. Gris Ferlach
gyártmányú fegyverekben.
Raktárban minden kaliberben.

Óriási raktár: Vadásztöltényekben, hüvelyekben,
s mindenféle felszerelési cikkekben.

Nagyban. Kicsinyben. Árjegyzék ingyen.

Villanyőre berendezett modern puskaműves
műhely elsőrangú külföldi fegyvermester veze-
lése alatt. — Elvállalok fegyverjavítást, felújítást,
brunirozást stb., stb. teljes jótállás mellett.

Kitűnő állapotban levő

vaskályha

samottal bélelve

olcsón eladó

Subotica, Tolstojeva 21.

„LUCERNA JURIS“

BEOGRAD, Kolarčeva 7. II. kőpcső, I. em.

8577 Közön jogi osztály vezetője:
St. K. JANČOVITS ügyvéd j.

A következő ügyekben eljár: nyugdíjak folyósítás,
opció és respcio ügyekben, mindennemű eljárások
miniszterelnöknel, továbbá a beogradi bíróságok
és adminisztratív hatóságoknál, vám- és illeték
ügyekben mérsékelt honorárium mellett.

Dr. SZEGŐ K.

SZANATORIUMA

felnőttek és gyermekek számára

ABBAZIA (Italia)

Hízó, edző, diétikus kurák. Szibujak, érelmeszesedés.
angyagszere, női- és idegbajok gyógyítására elsőrangú
gyógyintézet.
7 éven felüli gyermekek kísérő nélkül is felvételtnek.

